

MILLIY TIKLANISH

25 (86) 2010 йил 30 июнь, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган
www.milliytiklanish.uz

Масъулият ва бурч

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси ҳам бу масалага миллий манфаатларимиздан келиб чиқиб эътибор қаратса, яъни орқа олдиға қарамай, мўмай даромад дардида бозорларимизни ушбу маҳсулотлар билан таъминлаётган тадбиркорларни, аниқроғи, ўз электоратини инсофга қақириш ҳақида жиддий ўйлаб кўрса, аини муддао бўлар эди.

Муқобил энергия изидан

Халқаро энергетика агентлиги яқин беш йил ичида жаҳонда нефтга бўлган талаб сезиларли даражада қисқаришини билдирди. Уларнинг таъкидлашича, 2015 йилга бориб, «қора олтин»нинг йиллик истеъмол миқдори қарийб уч фоизгача камайиши кутилмоқда.

Ёз ҳордиғи

Бу йилги ёз мавсумида Жиззах вилояти бўйича шаҳардан ташқаридаги 16 та оромгоҳда 3810 нафар, 37 та кундузги оромгоҳда 4200 нафар, мактаблар майдонида тўғарак ҳисобида 4590 нафар, оналари билан биргаликда 1240 нафар бола мазмунли ҳордиқ чиқаришмоқда.

2-бет

7-бет

8-бет

МТ

БУГУНГИ
СОНДА:

ЖАРАЁН 2-бет

Жаҳолат эмас,
ақл-идрок енгадиИслохотлар
изчиллигини таъминлаш

ПАРТИЯ ҲАЁТИ 3-бет

«Ёшлар қаноти»нинг «Ёш
сиёсий шарҳловчилар» клуби
аъзолариИЖТИМОЙ-
СИЁСІЙ ҲАЁТ 4-бетАёллар
меҳнатиКонтрафакт
дисклар

МАЪНАВИЯТ 5-бет

Ёғочга
ўйилган тарих

НИГОҲ 6-бет

Бир келиб кетинг
қишлоғимизгаБорлиғим
ётган маконТанловлар
ғолиби

ХАЛҚАРО ҲАЁТ 7-бет

Николанинг
кашфиётлари

Дунёдан дараклар

КЎЗҒУ 8-бет

Интернет
биринчи ўринда

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

Масъулият ва бурч

ФАРЗАНДЛАРИМИЗНИ ҲАР ТАРАФЛАМА БАРКАМОЛ ҚИЛИБ ТАРБИЯЛАШГА ҚАРАТИЛМОҒИ ЛОЗИМ. ЛЕКИН АЙРИМ СИЁСІЙ ПАРТИЯЛАР БУ МАСАЛАГА ЕТАРЛИ ДАРАЖАДА ЭЪТИБОР БЕРМАЯПТИ. ХУСУСАН ЎзЛиДеП ФРАКЦИЯСИ АЪЗОЛАРИНИНГ БУ БОРАДАГИ ТАШАББУСИ СЕЗИЛМАЯПТИ

Баркамол авлод масаласида бир муҳим жиҳат борки, бу – ёшларимизнинг маънавий оламида бўшлиқ вужудга келмаслиги учун уларнинг қалби ва онгида соғлом ҳаёт тарзи, миллий ва умуммиллий қадриятларга ҳурмат-эҳтиром туйғусини болалик пайтидан бошлаб шакллантиришдир.

2-бет

ЖАҲОЛАТ ЭМАС, АҚЛ-ИДРОК ЕНГАДИ

Халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган меҳр-мурувват, кенгфёъллик ва бағрикенглик сингари эзгу фазилатлар Қирғизистоннинг Ўш ва Жалолобод вилоятларида содир этилган мудҳиш хунрезликлар оқибатида жабр кўриб, юртимиздан паноҳ топган минг-минглаб қочоқларга беғараз ёрдам кўрсатишда яна бир бор намоён бўлди.

Турли зўравонликларга дучор бўлган, жабр-ситамларни бошидан кечирган қочоқларнинг ҳикоялари ҳар қандай инсоннинг қалбини ларзага солади. Бундай қонли фожиаларнинг ташкилотчилари, ижрочилари ким, улар қандай манфур мақсадларни кўзлаган, деган, бугунги кунда кўпчилик юртдошларимизни ташвишга солаётган саволларга жавоб топиш, бўлиб ўтган воқеаларга халқаро ҳуқуқ талаблари асосида ҳар томонлама ҳаққоний ва ҳолис баҳо бериш ҳақида гап кетар экан, Президентимиз Ислам Каримовнинг Бухоро вилоятига сафари чоғида билдирган фикрларини эслаймиз: "Мен яқин кунларда бу қонли жиноятларнинг тағига етиб бориб, уларга қонуний баҳо берилишига ишонаман. Бу хунрезликни амалга оширган – булар ташкилотчилар бўладими, ижрочилар бўладими – барча жиноятчиларга жазо муқаррар".

Андижон вилояти касалхоналарида даволанаётган қочоқлар билан суҳбатлашиб, уларнинг воқеалар тафсилоти ҳақидаги гап-сўзларини тинглаб, содир этилган қонли фожиаларнинг даҳшатини яна бир бор ҳис этгандек бўлдим. Албатта, улар ҳақида тўхталиш, бу қонли воқеаларни тасаввур этишнинг ўзи инсоний туйғулардан бегона бўлмаган ҳар қандай одами чуккур изтиробга солади.

Қирғизистон жанубидан Ўзбекистонга қочиб ўтган бу инсонларга ўз вақтида тиббий ёрдам кўрсатилди. Тиббиёт ходимлари кечаю кундуз, тиним билмасдан, мураккаб операцияларни амалга ошириб, минглаб одамларнинг ҳаётини сақлаб қолди. Психологлар улар билан доимий мулоқотда бўлиб, руҳий-маънавий жиҳатдан ўзларини тиклаб олишлари учун мадад бўлишди.

— Мен саккиз йилдан буён шу марказда шифокор бўлиб ишлайман, - дейди Икром Эъзоззонов. - Ҳамкасбларим қарийб ўн сутка давомида уйига кетмасдан, дам олмасдан, оғир ярадорларнинг ҳаётини асраб қолишди. Мана, ўзингиз кўриб турганингиздек, марказимиз энг замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган, зарур дори-дармонлар билан таъминланган.

2-бет

СУҲБАТ

Ислохотлар изчиллигини таъминлаш

ДЕПУТАТЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ
АЖРАЛМАС ҚИСМИДИР

Мамлакатимиз раҳбари Ислам Каримов Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма йиғилишида сўзлаган "Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш-устувор мақсадимиздир" номли маърузасида жамият ҳаётини демократлаштириш ва либераллаштириш жараёнларини чуқурлаштириш, сиёсий партияларнинг давлат ва жамият қурилишидаги ролини кучайтириш, халқ депутатлари маҳаллий кенгашларидаги партия депутатлар гуруҳлари фаолиятини жонлантириш масалалари чуқур таҳлилий танқид қилинган эди.

2-бет

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТ

Ўзбек халқ амалий санъати бетакрор санъат. У ўз ичига ўймакорлик, мисгарлик, заргарлик, чилангарлик каби йўналишларни қамраб олади. Улар ичида ўймакорлик санъати бутун дунёга маълум ва машҳурдир. Қадимдан ота мерос бўлиб келаётган бу ҳунармандчилик анъанаси ҳали ҳам давом этмоқда.

ЁҒОЧГА ЎЙИЛГАН ТАРИХ

ЎЙМАКОРЛИК АНЪАНАЛАРИ
ДАВОМ ЭТМОҚДА...

Халқимиз орасида азал-азалдан тахтага ўйиб, турли хил нақшлар чизувчи моҳир усталар бўлган. Бунга Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро вилоятлари, Хива, Тошкент шаҳарлари ҳудудларида мавжуд неча минг йиллик тарихий обидалардаги ёғоч ўймакорлик санъати намуналари мисол бўла олади.

5-бет

БУНЁДКОРЛИК

Бир келиб кетинг қишлоғимизга

Озод ва осойишта юртга обод масканлар, гўзал ва шинам уй-жойлар жуда-жуда ярашади. Шу боис ҳам юртимизда аҳолининг турмуш даражасини ошириш борасида кенг кўламли бунёдкорлик ишлари амалга оширилаёпти.

6-бет

ЖАРАЁН

СУХБАТ

Ислохотлар изчиллигини таъминлаш

ДЕПУТАТЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ АЖРАЛМАС ҚИСМИДИР

(Давоми.
Боши 1-бетда)

ЎзМТДП Жиззах шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси, халқ депутатлари Жиззах шаҳар кенгашидаги партия депутатлар гуруҳи раҳбари, Олий Мажлис Сенати аъзоси Баҳром Мамажонов билан ана шу борада суҳбатлашдик:

— Давлат ва жамият ҳаётида сиёсий партияларнинг ўрни ва роли, уларга қўйилаётган талаблар ошиб бораётган бугунги давр партия ташкилотлари, хусусан, халқ депутатлари маҳаллий кенгашлардаги партия депутатлар гуруҳлари ишини ҳам янада такомиллаштиришни тақозо этмокда. Бу борада маҳаллий кенгашлар депутатлари олдида турган вазифаларни намалардан иборат, улар фаолиятининг асосий мезони қайси жиҳатларда намоён бўлиши керак?

— Дарҳақиқат, Ўртбошимизнинг юқорида тилга олинган маърузаси бизнинг фаолиятимизни жиддий таҳлил этиш баробарида, мавжуд камчиликларни бартараф қилишга доир амалий таъсиялар берилгани билан аҳамиятга молик. Унда сиёсий партияларнинг марказда ва жойларда ижро этувчи ҳокимият идораларини шакллантириш жараёнига фаол таъсирини таъминлаш учун барча ташкилий-ҳуқуқий шарт-шароитлардан тўлақонли фойдаланиш, халқ депутатлари маҳаллий кенгашлардаги партиялар депутатлар гуруҳлари фаолиятини жонлантириш, барча бўғиндаги ижро этувчи тузилмаларнинг минтақалар ижтимоий-иқтисодий тараққиётига доир амалий вазифаларни ҳал этиш ишига партияларнинг таъсирини ошириш масалалари алоҳида тилга олинган. Маърузадаги Президентимиз томонидан кўтарилган масалалар моҳиятини таҳлил қилиш ва ҳаётга татбиқ этиш депутатлар гуруҳимиз иштирокида бўлиб ўтган ўқув-семинарлар, йиғилишларда кенг ва батафсил муҳокама қилинди, олдимизда турган асосий вазифалар белгилаб олинди. Мана, парламент палаталари қўшма йиғилишининг бўлиб ўтганига ҳам салкам ярим йил ўтди, бу давр эса бизга Ўртбошимиз маърузасида таҳлил қилинган ҳатолардан оқилона хулоса чиқариш, амалий ишга ўтиш учун етарли фурсатдир. Шундан келиб чиқиб, ишимизда ҳудуддаги ижтимоий-иқтисодий ислохотларни янада жадаллаштиришда ЎзМТДП депутатлар гуруҳининг ўрнини кучайтиришга катта эътибор қаратилмокда, шунингдек партия сайловолди Ҳаракат дастурида белгиланган вазифаларни тўлақонли амалга ошириш фаолиятимизнинг энг устувор йўналиши бўлиб қолаверади. Бундан ташқари, ҳудудларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, кўп қаватли уйларни таъмирлаш бўйича ҳам мутасадди ташкилотларни жалб этган ҳолда ишлар олиб боришмокда. Депутат шунингдек, аҳоли бандлигини таъминлаш борасидаги ишлардан ҳам четда турмаслиги керак. Шундан келиб чиқиб аҳолига янги иш ўринларини яратиш масаласига жиддий эътибор қаратилмокда. Мамлакатимизда таълим сифатини янада ошириш борасида катта вазифалар турган экан, биз ўз фаолиятимизда ушбу вазифаларга мос тадбирларга катта эътибор қаратишимиз шарт ва муҳимдир. Ҳар бир депутатнинг эл-юрт манфаати, мамлакат тараққиёти ва халқ фаровонлиги билан боғлиқ асосий вазифаларни теран англаши депутатга, унинг номзодини кўрсатган партияга одамлар ишончини мустаҳкамлайди. Бизнинг ўз вақтида чиқарган хулосаларимиз, аниқ амалий ишларимиз эса кейинги сайловдаги муваффақиятимизга мустаҳкам замин ҳозирлайди.

— Сиз депутат бўлиш билан бирга партия шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси сифатида ҳам фаолият олиб борасиз. Бугунги кунда партия шаҳар кенгашининг электротар монфаатлари йўлидаги сазй- ҳаракатлари қай тарзда амалга оширилмокда?

— Президентимиз маърузада алоҳида таъкидлаган сиёсий партияларнинг ўз электротарини ўйлантираётган социал-иқтисодий муаммоларни янада чуқурроқ ўрганиши, уларни ҳал этиш бўйича зарур чораларни қўриши каби вазифаларни фаолиятимизда амалий ифода этишга ҳаракат қилиялмиз. Партиянинг эзгу мақсад ва гоғларни жамият ҳаётида нечоғли ўрин эгаллаши бевосита партия ташкилотларининг сазй-ҳаракатига боғлиқ. Электротаримиз асосий қисмини ташкил этадиган ҳунармандлар, фан, маориф, маданият соҳаси вакиллари қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, ўйлантираётган муаммоларини бартараф этиш орқали хайрихоҳлар ва партиани қўллаб-қувватловчиларнинг ишончини қозониши мумкин. Жиззах воҳасининг халқ амалий санъати ва миллий ҳунармандчилигининг ўзига хос турлари ривожланган ҳудудлардан бири эканлигини инобатга олсак, бу масала ўзининг янада долзарблигини кўрсатади. Воҳа ҳудудидаги айрим жойларнинг заргарлар, сандиқсозлар, со-вунгарлар номи билан аталишидан ҳам бу ерда азалдан ҳунармандчилик анчайин ривож тоганини кўриш мумкин. Ўртимизда соҳага қаратилаётган эътибор туфайли ҳунармандчилик вилоятда янада ривожланиб бормокда. Партия электротар монфаатлари йўлидаги муҳим ишлардан бири сифатида вилоят “Ҳунарманд” уюшмаси билан ҳамкорликдаги бир қатор амалий ишларни мисол келтириш мумкин. Жумладан, уюшма қошида ташкил этилган “Орзу” ўқув-тайёрлов марказида чоки буюмлар тикиш, заргарлик, зардўзлик, ёғоч ўймакорлиги, мисгарлик, кулолчилик, чиннига расм солиш йўналишлари бўйича қисқа муддатли ўқув курслари фаолият юритмокда. Бу ерда ёшлар, хотин-қизлар, шунингдек, ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган оилалар фарзандлари ҳам ҳунармандчилик ва халқ амалий санъати сирларини ўрганиб, машғулотлар амалиёт билан ҳамохангликда олиб бориляпти. Марказда бевосита фаолият юритадиган партиямиз аъзолари бўлган бир неча ҳунармандларнинг республика миқёсидаги нуфузли кўрик-танловларда муносиб ўринларни қўлга киритаётгани ҳам бизнинг ютуғимиздир.

Албатта, электротар манфаатлари йўлида қилинаётган ишлар ҳали етарли эмас. Ушбу йўналишда эътибор қаратишимиз лозим бўлган асосий вазифа эса амалга оширилаётган ишларни янада кучайтириш, изчиллигини таъминлаш, Ўртбошимиз маърузасида таъкидланганидек, электротар билан иш олиб боришнинг замонавий усулларидан, умумэтироф этилган сиёсий технологиялардан кенг фойдаланишдир.

**«Milliy tiklanish» мухбири
Дилноза ХАЙИТОВА
суҳбатлашди**

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Анджон вилоятига сафаримиз чоғида қочоқларга ҳам моддий, ҳам маънавий ёрдам кўрсатган ўнлаб турли касб эгалари билан суҳбатлашдик.

Кекса отахонлардан бири ўзининг ҳаж зиёрати учун тўплаган пулларини мана шу муҳтож инсонларга бегараз ёрдам сифатида бергани ҳақида эшитдик. «Ёрдамга муҳтож инсонларга кўмак бериш, уларнинг дардида малҳам бўлиш бу — бир ҳаж савобидан кам эмас», дебди ўша отахон. Ўша кунлари «Damas» русумли такси ҳайдовчилари ўз машиналарига қочоқларга кўрпа-тўшак, озик-овқатларни бепул ташиб беришган. Халқимизга хос бундай беиннат мурувватлар ҳақида яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

— Дунёда энг катта бойлик, энг бебаҳо неъмат тинчлик эканини Қирғизистонда содир этилган фожиалар яна бир бор кўрсатди,- дейди Анджон вилоти, Хўжаобод туманидаги “Кўтарма” маҳалласининг маслаҳатчиси Тожибархон опа Йўлдошева. — Қирғизистондан юртимизга қочиб

— Мустақилликка эришганимизга 19 йил бўляпти. Президентимиз бошчилигида миллатидан қатъи назар, ҳар бир инсоннинг ҳуқуқи, ҳаёти ҳимояланган давлат яратдик. Тинчлигимизни бутун борлигимиз билан кўз қорачигидек асраш Қирғизистонда содир этилган воқеалардан чиқарган энг катта хулосамиздир,- дейди “Карнайчи” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида яшовчи Баҳодиржон ака Иминжонов.

ўтган оналарнинг юзидаги изтироб, болаларнинг кўзидаги қўрқувни кўриб, юртимизда ҳукм сураётган тинчликка, аҳилликка, фаровон турмушга нисбатан барчамизда шукроналик туйғулари янада кучайди. Мен ўз юртимнинг фарзанди, фуқароси сифатида Президентимиздан ва у ки-

шининг оқилона сиёсатидан фахрландим. 6 нафар фарзанднинг онаси, 14 нафар набиранинг бувиси сифатида уларнинг эртанги кунидан кўнглим тўқ. Бўлиб ўтган воқеалар биздан доимо ҳушёрлик ва огоҳликни талаб қилади. Мен ўн кундан зиёд Қирғизистондан келган қочоқлар билан доимий мулоқотда бўлиб, улар-

ЖАҲОЛАТ ЭМАС, АҚЛ-ИДРОК ЕНГАДИ

нинг дардларига шерик бўлдим. Улар бир овоздан бу ўзбек ва қирғиз халқлари ўртасидаги уруш, жанжал ёки тўқнашув эмас, бу ерда пухта уюштирилган разил кучларнинг қўли бор, деб айтишди...

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов 11-15 июнь кунлари Қирғизистон Республикасининг Ўш шаҳри

лат, икки этник гуруҳ ўртасидаги қандайдир қарама-қаршилик, деган фикрга мутлақо қаршиман. Яна бир бор таъкидлаб айтмоқчиман: бу фожиага қирғиз халқи ҳам, у ерда яшаётган ўзбек миллати ҳам сабабчи эмас. Бу — четдан туриб, пухта уюштирилган ва бошқарилган акция, очик қилиб айтганда, кўпуровчилик ҳаракати”.

Президентимизнинг бу фикрлари бутун халқимизнинг қалбидан, юрагидан жой олгани андижонлик ватандошларимиз билан суҳбатларда яққол сезилиб турди.

— Мустақилликка эришганимизга 19 йил бўляпти. Президентимиз бошчилигида миллатидан қатъи назар, ҳар бир инсоннинг ҳуқуқи, ҳаёти ҳимояланган давлат яратдик. Тинчлигимизни бутун борлигимиз билан кўз қорачигидек асраш Қирғизистонда содир этилган воқеалардан чиқарган энг катта хулосамиздир,- дейди “Карнайчи” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида яшовчи Баҳодиржон ака Иминжонов.

— Биз жабрдийдалар билан суҳбатлар чоғида уларнинг Ўзбекистонга қандай катта ҳавас билан қараётганига гувоҳ бўлдик. Улар, қанийди, бизнинг болаларимиз ҳам сизлар-

ниқидек замонавий мактаблар, коллежлар, лицейларда ўқишса, таълим олишса, деб ҳавас қилишди.

Халқимизда: “Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил”, деган нақл бор. Давлатимиз раҳбари доимо “Биз буюк халқимиз”, деб одамларни яратувчиликка, бунёдкорликка, тинчлик-осойишталикка даъват қиладилар. Ватанимизнинг ёруғ келажиги ва буюклигини таъминлашда ҳал қилувчи куч бўлган фарзандларимизга янада қучур билим бериш, замонавий касб-ҳунарларни ўргатиш, уларни юртпарвар, халқпарвар инсонлар қилиб тарбиялаш барчамизнинг муқаддас бурчимиздир,- дейди кекса ўқитувчи Ўсарали ака Жўраев.

Сафаримиз давомида юртдошларимиз ва зўравонликлардан азият чеккан қирғизистонлик миллатдошларимиз билан суҳбатлардан шу нарса маълум бўлдики, минг йиллардан буюн бир тупроқда яшаб, бир дарёдан сув ичиб келаётган халқларнинг орасига ҳеч қандай куч раҳна сола олмайдди. Президентимизнинг: “**Биз буюк халқимиз. Бундай ўйинларга, кўпуровчилик ҳаракатларига жавобимиз битта — биз ўзимиз қирғизлар билан тил топамиз, бу мижраларини ечишга ўзимизнинг қўрбимиз, ақлимиз ва тажрибамиз етади**”, деган даъвати ҳар бир юртдошимизнинг қалбидан мустаҳкам жой олаётганига андижонликларнинг бугунги қайфияти, улар амалга ошираётган улкан бунёдкорлик ишлари мисолида гувоҳ бўлдик.

Жалолитдин САФОЕВ

ДЕПУТАТМИНБАРИ

Масъулият ва бурч

ФАРЗАНДЛАРИМИЗНИ ҲАР ТАРАФЛАМА БАРКАМОЛ ҚИЛИБ ТАРБИЯЛАШГА ҚАРАТИЛМОЎИ ЛОЗИМ. ЛЕКИН АЙРИМ СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАР БУ МАСАЛАГА ЕТАРЛИ ДАРАЖАДА ЭЪТИБОР БЕРМАЯПТИ. ХУСУСАН ЎЗЛИДЕП ФРАКЦИЯСИ АЪЗОЛАРИНИНГ БУ БОРАДАГИ ТАШАББУСИ СЕЗИЛМАЯПТИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Айтиш жоизки, бу жараёнда кино, мультфильм ва ўйинчоқларнинг ўрни, аҳамияти бекиёс.

Мухтарам Президентимиз Ислам Каримовнинг “Оқсак маънавият — енгилмас куч” асаридаги “Гўдакнинг

этилган илмий-амалий анжуманда ушбу долзарб масалага кенг жамоатчилик эътиборини жалб этиш, миллий қадриятларимиз асосида ўйинчоқ ва кўғирчоқларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, уларда миллий қаҳрамонларимиз, ўзбек халқ эртаклари персонажлари қиёфасини, халқимиз-

ЎзЛиДеП вакиллари партия электротар монфаатлари хусусида жуда кўп ва хўп гапиришади. Улар ижтимоий қатлам манфаати деганда тадбиркор ва ишбилармонларга Президентимиз, парламенти-миз ва ҳукумат томонидан яратилаётган қулай ҳуқуқий ва инвестицион шарт-шароитлар ва преференцияларни «ўзининг амалий иш фаолияти натижаси» қилиб олишда деб, билишади шекилли.

улғайиб касб танлаши, келажакда қандай йўлдан бориши, ўзининг ҳаёт тарзини қандай ахлоқий-маънавий асосларга қуриши ҳам, ҳеч шубҳасиз, унинг болалиқда қандай ўйинчоқлар билан ошно бўлиб ўсгани билан белгиланади” деган фикрлар ҳам ушбу масаланинг нечоғли долзарб эканлигини намоён этиш билан бирга бутун жамоатчилигимизни фарзанд тарбиясига янада диққат-эътиборли бўлишга ундайди. Афсуски, ҳозирги вақтда фарзандларимиз кўпинча хорижда ишлаб чиқарилган, бизнинг миллий табиатимиздан йироқ бўлган ўйинчоқ ва кўғирчоқларни ўйнаб улғаймокда.

Партиямиз сайловолди Ҳаракат дастуридан ўрин олган ёшларимиз маънавияти, тарбияси билан боғлиқ бўлган ушбу муаммолар ечимини топиш бўйича бир қатор амалий таъаббуслар, сазй-ҳаракатлар қилинмокда. Жумладан, ЎзМТДПнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ва МК ИҚ томонидан Республика Маънавият тарғибот маркази ҳамкорлигида ташкил

нинг кўп асрлик бой ва бетакор эстетик, маънавий-маърифий меросини акс эттириш, ўйинчоқ ва кўғирчоқларнинг ижтимоий-тарбиявий аҳамияти, болалар руҳига мос бўлиши борасида ота-оналар орасида тарғибот ишларини кучайтириш ишлари кенг муҳокама қилинди.

Мазкур сазй-ҳаракатлар партиямиз томонидан изчил давом эттирилмокда. Жумладан, қиянда ЎзМТДП Қорақалпоғистон Республикаси кенгаши томонидан “Миллий кўғирчоқлар маънавиятимиз кўзгуси” мавзусида ўтказилган ўқув-машғул-лота ҳам 40 дан ортқ хотин-қизлар бир ҳафта давомида миллий кўғирчоқлар ясаш сирларини ўрган-дилар. Тадбирдан кўзаланган мақсад ушбу ҳунар турини асраб қолиш ва кенг оммалаштиришдир.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, ўйинчоқлар қандайдир эзгу гоғга йўналтирилган, ўсиб келаётган гўдак тасаввурида инсонийлик ҳиссиётларини уйғота оладиган, уларнинг ҳар томонлама соғлом ривожланишига хизмат қиладиган ва шунингдек, гигиеник талаб-

ларга жавоб берадиган бўлиши лозим.

Мутахассисларнинг эътироф этишларича, болага қандай совға тақдим этманг, у ўйинчоқ ёки кўғирчоқ бўладими, унинг энг яқин дўсти ва фикрдошига айланаркан. Бу хулоса тажрибали педагоглар, олимлар, тиббиёт ходимлари ва психологлар томонидан ўтказилган кўп йиллик тадқиқотлар натижасида ҳар томонлама ўрганилиб, илм-фанда ҳам ўз тасдиғини топган.

Афсуски, сўнгги вақтларда бозор ва дўкон пештахталари халқимиз менталитетига мос келмайдиган, энди шаклланиб келаётган бола руҳиятига ёмон таъсир қиладиган чет давлатларда ишлаб чиқарилган ҳар хил ўйинчоқ ва кўғирчоқларни билан тўлмокда. Шу ўринда айтиш жоизки, Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси ҳам бу масалага миллий манфаатларимиздан келиб чиқиб эътибор қаратса, яъни орқа олдига қарамай, мўймай даромад дардида бозорларимизни ушбу маҳсулотлар билан таъминлаётган тадбиркорларни, аниқроғи, ўз электротарини инсофга чақириш ҳақида жиддий ўйлаб кўрса, айни мудио бўлар эди. Чунончи, ЎзЛиДеП вакиллари партия электротар монфаатлари хусусида жуда кўп ва хўп гапиришади. Улар ижтимоий қатлам манфаати деганда тадбиркор ва ишбилармонларга Президентимиз, парламенти-миз ва ҳукумат томонидан яратилаётган қулай ҳуқуқий ва инвестицион шарт-шароитлар ва преференцияларни «ўзининг амалий иш фаолияти натижаси» қилиб олишда деб, билишади шекилли.

Ушбу партия тадбиркорлар ва ишбилармонлар ўртасида Ватанимиз миллий манфаатлари ва келажига дахлдор бўлган масалалар-

да, чунончи, маҳсулотнинг сифати, уни миллий менталитетимизга мослиги, ахлоқий-маънавий қадриятларимизга жавоб бериши ҳақида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришса мақсадга мувофиқ бўларди.

ЎзМТДП фракцияси аъзолари ушбу ташаббусни кўтариб чиққанда бошқа сиёсий партияларни ҳам ҳамжиҳатликка, ҳамкорликка чакирган эди. Афсуски, фарзандларимиз маънавий олами, пировардида эса миллатимиз келажиги билан боғлиқ кечиктириб бўлмайдиган масалада ҳалғича ЎзЛиДеП сазй-ҳаракати сезилмаяпти. Бунинг салбий оқибатлари мамлакатимизнинг эртанги умиди, келажиги бўлган ёш авлод дунёқарашида маънавиятида

Мутахассисларнинг эътироф этишларича, болага қанақа совға тақдим этманг, у ўйинчоқ ёки кўғирчоқ бўладими, унинг энг яқин дўсти ва фикрдошига айланаркан. Бу хулоса тажрибали педагоглар, олимлар, тиббиёт ходимлари ва психологлар томонидан ўтказилган кўп йиллик тадқиқотлар натижасида ҳар томонлама ўрганилиб, илм-фанда ҳам ўз тасдиғини топган.

ўзини намоён этишидан кўз омиш мумкин эмас. Шундай экан, ёш авлод тарбиясига салбий таъсир этувчи хавфнинг олдини олиш мақсадида ўйинчоқлар импортини жамоатчилик назоратига олиб, ўзимизнинг ишбилармон ва қўлгул уста ҳунармандларимиз томонидан сифати, тарбиявий аҳамияти жиҳатидан ҳар қандай рақобатга чидамли ва таннархи ҳам арзон маҳсулотларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мақсадга мувофиқдир.

Ўзбекистон “Миллий тиклаиш” демократик партияси тадбиркорлиқни ривожланишига қарши эмас. Лекин Самарқанд, Бухоро, Хива сингари қадимий шаҳарларимиздаги

тарихий обидалар ва ёдгорликлар ичида савдо дўконлари ташкил қилинганлигига қаршимиз. Бу халқимизнинг буюк маданий меросига жиддий зарар етказмокда. Афсуски, ЎзЛиДеП фракцияси аъзоларининг бу борада ҳам ташаббуси сезилмаяпти.

Шунингдек, болаларнинг нутқ маданиятини шакллантириш, уларнинг қалбида бир-бирига меҳр-оқибат туйғуларини тарбиялашда ёш авлодга миллий маънавий дурдоналаримиз ҳақида тушунчалар бериш, халқимиз турмуш тарзига ёт бўлган гоғларга қарши мафкуравий иммунитетни мустаҳкамлашда кино ва мультфильмларнинг ўрни бекиёс. Лекин, бу муҳим масала ҳам ижодкорларимиз эътиборидан биров четда қолаётгандек, назаримизда. Болаларни ўзига жалб этувчи фильмларимиз камлиги туфайли улар кўпроқ хориж қаҳрамонларини таниб улғайишмокда. Ваҳоланки, дунёга довруғ солган улуғ аждодларимиз, миллий эртақ қаҳрамонларининг қиёфалари экранда жонлантирилса уларнинг ибратли ҳаёт йўлидан фарзандларимиз албатта ўрнат олишади ва қалблари-

да ватанпарварлик, фахр-ифтихор ҳислари уйғонади. Зеро, инсонда миллий ўзлиқни англаш, ўз киндик қони томган юрт учун керак бўлса, жонини фидо қилиш, Ватанини асраб-авайлаш, ҳимоя қилиш сингари олинжаноб туйғулар гўдаклигидан шаклланиб боради. Шундай экан, келажгимиз эгалари бўлган ёшларни ана шундай руҳда тарбиялаш, воғга етказишга ҳисса қўиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз ва устувор вазифамиз, жиддий масъулиятимизга айланмоғи ҳам қарз, ҳам фарздир.

**А.УТЕМУРАТОВ,
ЎзМТДП
фракцияси
аъзоси**

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

ЎҚУВ-СЕМИНАР

«Ёшлар қаноти»нинг «Ёш сиёсий шарҳловчилар» клуби аъзолари

ПАРТИЯ ҲАЁТИНИ ОАВда КЕНГ ЁРИТИШНИНГ САМАРАЛИ УСЛУБЛАРИНИ ЎРГАНДИЛАР

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгаши ва Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти ҳамкорлигида «Партия ҳаётини оммавий ахборот воситаларида ёритишнинг самарали услублари» мавзусида ўқув-семинар ўтказилди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, «Ёш сиёсий шарҳловчилар» клуби аъзолари, ЎзМТДП ҳудудий ташкилотларининг «Ёшлар қаноти» етакчилари, партия нашри «Миллий тикланиш» газетаси ҳамда институт вакиллари иштирок этди.

Қамолiddин ХОТАМОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Ёшлар мамлакат келажаги, жамият таянчидир. Бугун уларнинг ҳуқуқий билим ва кўникмаларини мустаҳкамлаш, фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнидаги бевосита иштирокини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Келажагимиз ёшларининг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, юртимиз ривожини йўлидаги изланишларини қўллаб-қувватлаш ЎзМТДПнинг ҳам дастурий мақсадларидан бири ҳисобланади. Тадбир ўшбу вазифалардан келиб чиққан ҳолда ёш сиёсий

шарҳловчиларни Юртбошимиз Ислам Каримовнинг парламент палаталарининг қўшма йиғилишида қилган маърузаси ва ўшбу маърузада сиёсий партияларнинг матбуот нашрлари олдига қўйилган устувор вазифалар билан яқиндан таништириш ҳамда уларда воқеа-ҳодисаларни шарҳлаш кўникмаларини шакллантириш мақсадида ташкил этилди.

ЎзМТДП МК Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Арслон Эшмуродов тадбирни олиб борар экан, асосий эътиборни давлатимиз раҳбарининг маърузасида партия нашрлари олдига қўйилган вазифаларга қаратди. Шундан сўнг ФЖУИ экспертлари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ва таниқ-

ли сиёсий шарҳловчилар «Ахборот хавфсизлигини таъминлаш миллий манфаатларининг муҳим омили сифатида», «Партия фаолиятини медиарежа раҳбарлари асосида ёритиш», «Партия фаолиятини ОАВда ёритишнинг замонавий усул ва шакллари» каби мавзуларда маърузалар қилдилар.

Асосий маърузалардан кейин иштирокчилар гуруҳларга бўлиниб, партия фаолиятини ОАВда ёритиш бўйича 2010 йилнинг иккинчи ярмига мўлжалланган медиарежа ишлаб чиқиш бўйича ўз таклиф ва тавсияларини билдиришди. Бундай амалий машғулотлар семинар ишининг янада самарали ўтишини таъминлади. Ўқув-семинарда, шунингдек, депутатлар иштирокчиларнинг парламентнинг қонун ижодкорлиги ва қонунлар ижроси юзасидан олиб борадиган назорат таҳлил фаолияти билан боғлиқ қўллаб-қувватлаш ҳам жавоб бердилар.

Таъкидлаш лозимки, клуб бу каби ўқув-семинарларни йил давомида ўтказишни режалаштирган. Шунга қўра, навбатдаги машғулотларда партия нашрининг ёш журналистлари, партия сафидаги етакчилар иштирок этишади ва малакали мутахассислар ёрдамида сиёсий шарҳловчилик маҳоратини ўрганишади.

ЎзМТДП Андижон вилоят кенгаши «Ёшлар қаноти» етакчиси Сардор ДАМИНОВ:

«Ёшлар қаноти»нинг турли мавзулардаги тадбирларини оммавий ахборот воситаларида кенгроқ ёритишда медиарежа тузишнинг қонун-қоидалари ва бунинг фойдали томони ҳақида берилган маълумотлар биз учун аҳамиятли бўлди. Яъни ўтказилган тадбирларни ёритиш ва ОАВ орқали турли мақолалар билан мустақил равишда чиқиш қилиш учун, аввало, медиарежа тузиб олиш самарали эканлигига амин бўлдик. Бундан ташқари партия фаолиятини ёритишда замонавий технологиялардан кенг фойдаланиш ҳам яхши натижа бериши алоҳида таъкидланди.

ЎзМТДП Наманган вилоят кенгаши «Ёшлар қаноти» фаоли Нозима РЎЗИМАТОВА:

Бугунги семинар ўзгача тарзда ўтди. Биз ёш сиёсий шарҳловчилар ОАВда чиқишнинг янгича услублари, замонавий усулларини ўргандик. Албатта узундан-узоқ маърузалардан қўра, интерфаол усулда етказилган ҳар бир маълумот ёш сиёсий шарҳловчиларнинг келгусидаги фаолиятида катта ёрдам беради. Тадбирларни қай усулда ташкил қилиш ва ун ОАВда ёритиш масалалари семинарнинг амалий қисмида қамраб олинди.

ЎзМТДП Жиззах вилоят кенгаши «Ёшлар қаноти» етакчиси Искандар ДЎСТОВ:

Ўшбу семинарнинг биз ёшлар учун самарали жиҳатини «Ахборот хавфсизлигини таъминлаш миллий манфаатларининг муҳим омили сифатида» мавзусидаги маъруза мисолида айтишнинг мумкин. Бугун ахборот асрида яшаётган эканмиз, ёшларни турли мафкуравий ҳужжатлардан асраш долзарб масалалардан бири бўлиб қолаверади. Дарҳақиқат, бундай вазиятда ёш авлод онгидagi маънавий бўлиб қолган тажовузор гоёлардан сақлаш, уларда мустақил фикр ва дунёқараши шакллантириш зарур деб ўйлайман. Семинардаги маъруза ва баҳс-мунозаралардан англадимки, ўзимиз фаолият олиб бораётган ҳудудлардаги ёшлар орасида маънавий ва мафкуравий йўналишдаги тадбирларни янада кучайтиришимиз лозим экан.

ТАДБИР

ЎзМТДП Бешариқ туман кенгаши фаоллари кўллаб ибратли ва хайрли ишларни амалга оширмоқдалар. Шундан бўлса керак партия сафи тобора кенгайиб бораёпти. Улар орасида ёшларнинг ҳам борлиги қувонардилар.

Аъзолар фаоллиги

ТАШАББУСГА ЧОРЛАЙДИ

Ҳозиргача партиямизга 100 нафар ёш йигит-қизлар аъзо бўлишди. Ўтган 2009 йилда сифимиз 2400 нафардан иборат бўлган бўлса, айти пайтга келиб улар сони 3400 нафардан ошиб кетди. Фаолларимизнинг турли соҳа вакиллари, айниқса, ёшлар билан биргаликда олиб бораётган самарали тадбирлари электоратимиз, жумладан, ёшлар ишончини қозонмоқда. Мисол учун бу йилги сайловда партиямиз вакиллари 10 нафари халқ депутатлари туман кенгашига депутат этиб сайланганликларига бизга қўшма-қўшма ва гуруҳ бағишлади,- дейди биз билан суҳбатда партия Бешариқ туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ортиқали Исомидинов.

Партия туман кенгаши таркибида фидойи ва фаол аъзолар кўпчилигини ташкил этади. Шулардан бири Бешариқ плёнка қорхонаси раҳбари, халқ депутатлари туман кенгаши депутати Хадиялло Исмоилов бўлади.

Яқинда Х.Исмоилов ташаббуси билан партиямиз ва тумандаги «Семург-Бешариқ» эркин кураш клуби ҳамкорлигида «Шодлик» истироҳат боғида «Ёшлар - келажагимиз пойдевори» шиори остида ёшлар ўртасида эркин кураш бўйича меҳнат қаҳрамонли, таниқли пахтакор деҳқон Абдуразақ ота Икромов хотирасига бағишланган турнир ўтказилди. Унда вилоят ва туманлардан келган меҳмонлар, фахрий спортчилар ва кенг жамоатчилик қатнашди. Тадбирда голиб спортчиларга совғалар улашилди ва энг яхши спорт мураббийлари партия сафига қабул қилинди. Унда Абдуразақ отанинг фарзандлари, неваралари ҳам иштирок этишди. Сулола давомчилари бўлган невараларнинг боболар хотирасини эслаб тадбирлар ўтказишни ибратли ва фахрлидир,- дейди партия фаоли Шоирахон Насриддинова.

Турғунбек МАҲКАМЗОДА

ФАОЛЛАРИМИЗ

«РИЗҚ» РИЗҚЛИ БЎЛДИ

Лола опа ҳар галгидек барвақт уйғониб, боғ оралай кетди. Болга тўлган олмалардан узиб дастурхонга келтириб қўйгач, рўзгор юмушларини саранжомлашга киришди. Шу орада фарзанд ва неваралари ҳам дастурхон атрофида давра қўришди. Лола опа турмуш ўртоғи Хўжан ака билан бир этак фарзандларни тарбиялаб, вояга етказишди. Улар ҳам жамиятга, халққа нафи тегадиган инсонлар бўлиб улғайишди. Ҳамқишлоқлар бу оилага ҳавас билан қарашади.

Лола Эгамова ёшлигидан меҳнат қилиб, ўсиб-ўлғайди. Жамоа ҳўжаллиги ишлаб чиқаришда масъулиятли вазифаларда ишлаб, барчага намуна бўлиб келди. Сархил мева ва деҳқончилик экинларидан ўзига хос мактаб яратган фидойи инсонлардан. Айниқса, у 1995 йилда «Ризқ» фермер ҳўжаллигини ташкил этгач, ўзининг омиқкорлиги ва ишбилармонлиги билан кўпчилиكنинг хурмат-эътиборини қозона бошлади.

Лола Эгамова қаерда, қандай шароитда ишлаганини доимо йиллик режаларини ортиғи билан ушлаб келди. Ўзи каби ажойиб шоғирдлар етиштирди. Ҳозир уларнинг аксарияти ишлаб чиқаришда фидокорона меҳнат қилипти. Тадбиркор иш фаолияти давомида галла экинлари парваришлаб, мўл ва сара ҳосил етиштириш борасида бой тажриба тўлади. Ҳосилдорлигини 30 центнердан 38 центнергача олиб чиқди. У ўз жамоасида мустақкам интизом ўрнатди. Жамоада тузилган Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг бошланғич ташкилот аъзолари партия ишига ҳам мўносиб ҳисса қўшмоқда. Аҳил жамоа ҳар бир юмушини ўз вақтида сифатли бажариб, сувдан, техникадан ва маҳаллий ўғитлардан унумли фойдаланиб келишаяпти.

Тиниб-тинчимас деҳқон ўз тажрибаларини ҳамкасбларига ҳам кўн билан ўргатади. Қанчадан-қанча ёшлар унинг маслаҳати ва ёрдами билан мўл ҳосил етиштириш сирини оятларини ўзлаштириб олишди. Дилором Усанова, Нигора Эралиева, Алишер Эгамов каби ишчилар ажойиб фазилатлари, изланувчанлиги билан оғизга тўшдилар. Улар ЎзМТДПнинг фаол ёшлари сафиди туришади.

Ўтган йили «Ризқ» фермер ҳўжаллиги мавжуд 49 гектар галла майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштирди. Эл дастурхонига яна 15 тонна помидор, 12 тонна сабзавот ва сархил меваларни етиштириб берди. Бу эса ўтган йилгидан 1,5 баравар кўп демакдир.

Лола Эгамова ҳар йили ўз маҳсулотлари билан вилоят ва республика миқёсидаги кўрик-танловларда фаол иштирок этиб келяпти. У «Ташаббус-2006» танловининг республика босқинида фахрли ўринни эгаллади ва диплом билан тақдирланди. Унинг кўксини беэаб турган «Мустақилликнинг ўн йиллиги» кўрак нишонини ҳам меҳнатларининг юксак баҳоси.

Л.Эгамованинг номзоди 2009 йил декабрь ойида бўлиб ўтган сайловларда халқ депутатлари вилоят кенгаши депутатлигига кўрсатилиб, сайловчилар уни яқдиллик билан сайлашди. У депутат сифатида доимо халқ билан ҳамнафас. Кам таъминланган оилаларга моддий кўмак бериш, иш билан таъминлаш, «Маданият» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудини ободонлаштириш ишларига катта ҳисса қўшмоқда. Дарахт ва гул кўчатлари экиб боғ-роғ яратишда аҳолига бош-қош бўлмоқда.

Олтиндек товланган бугўдай бошқаларига завоқ билан тикилганча опа оҳиста галлазор оралайди, иштиёқ билан меваларни яшиқларга жойлаштираётган ишчиларга тикилади. Уларга ғамхўрлик кўрсатиб, унумли меҳнат қилишлари учун шарт-шароитлар яратишга интилади. Шунинг учун бўлса керак Галлазор туманидаги «Ризқ» фермер ҳўжаллигининг иши тобора баракали бўлмоқда.

С.АБДУЛЛАЕВ,
К.НАХИМОВА

ЎЗМТДП ХРОНИКАСИ

Партия сафи

КЕНГАЙМОҚДА

БУХОРО.

«Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этишда ЎзМТДП ҳудудий ташкилотларининг ўрни ва роли» мавзусида ЎзМТДП Бухоро вилоят кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, партия вилоят, туман ва шаҳар кенгашлари ҳамда халқ депутатлари маҳаллий кенгашларидаги партия депутатлар гуруҳлари аъзолари иштирок этидилар.

Йиғилишни халқ депутатлари вилоят кенгашидаги партия депутатлар гуруҳи раҳбари Тоҳир Усмонов олиб борди.

Ҳудудларда ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ислохотларнинг самарадорлигини оширишда партия депутатлар гуруҳларининг ўрни ва роли масаласи йиғилиш иштирокчилари томонидан қизғин муҳокама қилинди. Шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари Мавжуда Раджабова ҳамда Шавкат Болтаев томонидан парламент қўйи палатасидаги партия фракциясининг жорий даврдаги фаолияти ҳақида батафсил маълумот берилди.

ЎзМТДП вилоят кенгашининг 2010 йилдаги фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича ўтган даврда амалга оширилган ишлар юзасидан ҳамда ташкилот ишининг самарадорлигини оширишда кадрлар билан ишлашнинг долзарб вазифалари хусусида партия вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосарлари Ботир Норбоев ва Равшан Ҳудойкулов ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Йиғилишда қўрилган масалалар юзасидан тегишли хулосалар чиқарилиб, мавжуд камчиликларни бартараф этиш бўйича амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди.

ЎзМТДП Олот туман кенгаши ва Маънавият тарғибот маркази туман бўлими ҳамкорлигида «Терроризм — аср вабоси» мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Унда партия туман кенгаши фаоллари, тумандаги қатор таълим муассасалари ходимлари, шунингдек, ёшлар иштирок этидилар. Тадбирда сўзга чиққан ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Г.Рузиқуллова ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш, уларни миллий мафкурамизга ёт бўлган гоёлар таъсиридан асраш ҳамда улар онгига ватанпарварлик, бунёдкорлик гоёларини сингдириш партиянинг ёшлар сиёсати борасидаги асосий дастурий вазифалари эканини таъкидлади. Тадбирда ёшлар маънан етук, жиҳмонан бақувват ва ҳар томонлама баркамол бўлишлари, мамлакатимиз келажанинг мустақкам таянчи эканлиги эътироф этилди.

ЖИЗЗАХ.

«Оила — миллий қадрият ва тарбия маскани» мавзусидаги тадбир ЎзМТДП Мирзачўл туман кенгаши томонидан тумандаги «Дўстлик» МФЙда ўтказилди. Унда партия ва маҳалла фаоллари, туман ФХДё бўлими вакиллари ҳамда ёшлар иштирок этидилар.

Тадбирда сўзга чиққанлар оиланинг халқимиз маънавий-маданий ҳаётида тутган ўрни, уни асраб-авайлаш, мустақамлаш борасида неча асрлардан буён амал қилиб келинаётган қадриятлар, оиладаги ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибатнинг ёшлар тарбиясидаги ибратли жиҳатлари хусусида фикр билдирдилар. Жумладан, ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Б. Камолов партия сайловолди Ҳаракат дастурида оила масаласига қаратилган эътибор, жумладан, унда белгиланган «Юксак маънавиятли оила орқали — юксак тараққиёт сари» ижтимоий лойиҳасининг мазмун-моҳияти ҳақида йиғилганларга батафсил маълумот берди. Тадбир партия дастурий гоё ва мақсадлари, партия ташкилотлари томонидан қилинаётган амалий ишлар ва тадбирлар савияси ҳақидаги савол-жавобларга бой тарзда ўтди.

ЎзМТДП Янгиобод туман кенгаши томонидан «Қамолот» ЁИҲ туман кенгаши билан ҳамкорликда «Одам савдосига қарши кураш - долзарб муаммо» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Тадбирни партия туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси С.Абдурахмонова олиб борар экан, бутун дунёда глобал муаммолардан бирига айланган мазкур иллат таъсирига юртдошларимиз, хусусан, хотин-қизлар ва ёшларнинг тушиб қолишининг олдини олиш муҳим масала эканини тилга олди. Нотиқ ўз сўзида партия маҳалла фуқаролар йиғинлари ва бошқа мутасадди ташкилотлар ҳамкорлигида тушунириш-тарғибот ишларини изчил олиб бораётганини алоҳида таъкидлаб, бу сый-ҳаракатлар ўзининг ижобий самарасини беришини айтиб ўтди.

САМАРҚАНД.

Юртимизда ёшларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги ҳамда ҳуқуқий

маданиятини юксалтириш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ана шу вазифаларга мўносиб ҳисса қўиши мақсадида ЎзМТДП Иштихон туман кенгаши «Ёшлар қаноти» томонидан халқ депутатлари вилоят ва туман кенгашидаги ЎзМТДП депутатлик гуруҳлари аъзолари Тўлқин Алиев, Али Мухаммадиев, Акбар Очиллов ҳамда Эргаш Ўсаров билан учрашув ташкил этилди. Баҳс-мунозараларга бой бўлган учрашувда жамият ҳаётида сиёсий партияларнинг тутган ўрни, ЎзМТДПнинг ўз электорати манфаатлари йўлидаги амалий ишлари, партия депутатлар гуруҳлари фаолияти масалалари иштирокчиларни кўпроқ қизиқтирди.

ЎзМТДП Самарқанд вилоят ва Пастдарғом туман кенгашлари томонидан «Баркамол авлод йили» муносабати билан ўтказилган давра суҳбатида мамлакатимизда мустақиллик йилларида ижтимоий-иқтисодий, маънавий соҳаларда амалга оширилган тўв ўзгаришлар ҳақида сўз борди. Унда иштирок этган партия фаоллари, отахону онахонлар, ёшлар амалга оширилаётган ислохотлар борасида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

— Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида биз ёшларнинг ижодий ва интеллектуал салоҳиятимизни рўёбга чиқариш ва қўллаб-қувватлаш борасида қилинаётган ишларга мўносиб жавоб қайтариш муҳим вазифамиздир,- деди тадбирда сўзга чиққан ҳуқуқшунослик бўйича вилоят миқёсида ўтказилган танлов голиби Рустамбек Эгамбердиев.

Тадбир нияҳсида бир гуруҳ ёшлар партия аъзолигига қабул этилди.

ФАРҒОНА.

ЎзМТДП Бешариқ туман кенгаши томонидан «Қашқар» ҚФЙда «Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир» мавзусида тадбир ўтказилди. Унда ЎзМТДП Фарғона вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Н.Собиров, ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси О.Исомидинов, халқ депутатлари туман кенгаши депутати Р.Аҳмедов, Республика Маънавият тарғибот маркази туман бўлими раҳбари Т.Хайдаров ҚФЙ раиси А.Отажонов сўзга чиқдилар.

Маърузачилар, асосий эътиборни мамлакатимиздаги тинчлик-осойишталик, мустақиллик берган кенг имкониятлар, қайта тикланган миллий қадриятлар ва анъаналарни асраб-авайлаш, қадрига етиш каби тушуналарни халқимиз, айниқса, ёшлар онгига чуқур сингдириш, бу борадаги тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш масалаларига қаратдилар. Шунингдек, ЎзМТДП вилоят ва туман кенгашлари томонидан жойларда аҳоли ўртасида олиб борилаётган тушунириш ва тарғибот ишларининг таъсирчан ва самарали усуллари ҳақида сўз борди.

Худди шундай тадбирлар Бешариқ туманидаги «Адархон», «Ропқон», «Яккатут» ҚФЙларида ҳам ўтказилди.

Оилада, хотин-қизлар ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш мақсадида ЎзМТДП Тошлоқ туман кенгаши томонидан «Найманбўстон» МФЙда «Соғлом турмуш тарзи - саломатлик гарови» мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Унда ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ф.Эшматов, МФЙ оқсоқоли М.Юлдашев, партия туман кенгаши «Аёллар қаноти» фаоллари Н.Шодиева, Х.Қодирова сўзга чиқиб партия сайловолди Ҳаракат дастурида илгари сурилган оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, репродуктив саломатлигини мустақамлаш, тиббий маданиятни юксалтириш каби долзарб масалалар моҳиятига тўхтади. Тадбирда сўз олган ҚВП шифокори М.Азимов хотин-қизлар ўртасида олиб борилаётган тушунириш-тарғибот ишлари самарадорлигини ошириш соғлом келажақнинг мустақкам пойдевори эканини таъкидлаб, бу борада муассаса томонидан қилинаётган ишларга тўхтади.

Тадбир очиқ мулоқот руҳида ўтди.

СУРХОНДАРЁ.

«Экология ва ёшлар» деб номланган тадбир ЎзМТДП Саросиё туман кенгаши томонидан Охунбобоев МФЙда ташкил этилди.

Унда сўзга чиққан партия туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси У.Адонов атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва аҳолининг экологик маданиятини ўстириш бугуннинг долзарб масалаларидан бири эканлигини таъкидлади. Унда сўзга чиққан партия фаоллари, ёшлар вакиллари партия сайловолди Ҳаракат дастурида белгиланган экология масаласидаги вазифаларга алоҳида тўхтадилар. Бу вазифалар ижросини таъминлаш бир қатор экологик муаммолар вужудга келаётган бугунги кунда, айниқса, долзарб эканлиги тилга олинди.

ЎзМТДП Ахборот хизмати

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

Аёлни улуғламоқ — оилани, Ватанни, ҳаётни улуғламоқ демакдир.

Ислом КАРИМОВ

Аёллар меҳнати

УЛАРГА БУ БОРАДА ҚАНДАЙ ҚЎШИМЧА КАФОЛАТ ВА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛГАН?

Миллий урф-одатларимиз, қолаверса, амалдаги қонунчилигимизда аёллар меҳнати, шаъни, ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишда жуда катта қўшимча имтиёз ва кафолатлар белгиланганлиги ҳақида кўп гапирилади. Улар, асосан, қайси қонунларда қандай тартиб ва ҳолатларда жорий этилади?

А.НАЗАРОВ, Гулистон шахри

Шерзод РАБИЕВ, Адлия вазирлиги идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси бош маслаҳатчиси

Инсоният тарихи шундан гувоҳлик берадики, минг йиллар давомида ҳар қайси жамиятнинг маданий даражаси ва маънавий баркамоллиги аёлларга бўлган муносабат билан белгиланади. Ҳар бир давлатнинг фаровон ва тўкин ҳаёт кечиришида, юксак тараққиётга эришишида хотин-қизларнинг мавқеи ва салоҳияти муҳим ўрин тутadi.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда аёлларнинг ўрни сезиларли даражада ортиди ва бу масала давлат сиёсатининг усту-

кеклаш, аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга тўлиқсиз иш вақти белгилаш, аёлларга йиллик таътиллари бериш навбатини белгилашдаги имтиёзлар, ҳомиладор ва боласи бор аёллар билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилишдаги кафолатлар шулар жумласидандир.

Меҳнат кодекси меҳнатга оид муносабатларда хотин-қизларни камситилишларини таъқиқлайди. Жумладан, ҳомиладор ёки уч ёшга тўлмаган боласи бор аёлни, унинг

риш муносабати билан имтиёзлар белгиланган. Меҳнат кодексининг 229-моддасига биноан ҳомиладор ўн тўрт ёшга тўлмаган боласи (ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи) бор аёлнинг, оиланинг бетоб аъзосини парвариш қилиш билан банд бўлган шахснинг илтимосига кўра, иш берувчи (маъмурият) тиббий хулоса асосида тўлиқсиз иш кунни ёки тўлиқсиз иш ҳафтаси белгилашга мажбур.

Шунингдек, қонунларимизда уч ёшга тўлмаган болалари бор, бюджет ҳисобидан молиявий жиҳатдан таъминланадиган муассаса ва ташкилотларда ишлаётган аёлларга иш ҳақининг тўлиқ миқдори сақланган ҳолда иш вақтининг ҳафтасига ўттиз беш соатдан ошмайдиган қисқартирилган муддати белгилаб берилган. Бундай тоифадаги аёллар меҳнатида ҳақ тўлаш ҳар кунги тўлиқ иш муддати чоғида тегишли тоифадаги ходимлар учун белгиланган миқдорда амалга оширилади. Қонунларимизда бундай қоидаларнинг мавжудлиги аёлларнинг меҳнатини энгиллаштирати ва меҳнат шaroитини яхшилашга хизмат қилади.

Меҳнат қонунчилигида аёлларга меҳнат таътилини олиш бўйича ҳам бир қатор имтиёзлар берилган. Хусусан, ҳомиладор ва бола туққан аёлларга йиллик таътиллаш, уларнинг хоҳишига кўра, тегишлича ҳомиладорлик ва туғиш таътилидан олдин ёки ундан кейин ёхуд болани парваришlash таътилидан кейин берилиши мумкин. Шунингдек, ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ календарь кундан кам бўлмаган муддат билан иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши ҳамда бундай таътил йиллик таътилга қўшиб берилиши ёки иш берувчи билан келишилган ҳолатда алоҳида (тўлиқ ёхуд қисиларга бўлиб) фойдаланилиши мумкин.

Бундан ташқари, қонунчиликда ишлаётган аёлларга туққанда қадар етмиш календарь кун ва

туққанидан кейин эллик олти календарь кун (туғиш қийин кечган ёки икки ва ундан ортиқ бола туғилган ҳолларда — етмиш календарь кун) муддати билан ҳомиладорлик ва туғиш таътиллари берилиши ҳамда бундай ҳолатларда давлат ижтимоий сугуртаси бўйича нафақа тўлаиши белгиланган. Бунда ҳомиладорлик ва туғиш таътили жамланган ҳолда ҳисоблаб чиқилиб, туғишга қадар амалда бундай таътилни неча кунидан фойдаланилганидан қатъий назар аёлга тўлиқ берилади.

Меҳнат қонунчилигида аёлларнинг болаларини овқатлантириш учун бериладиган танаффуслар ҳам мавжуд. Жумладан, икки ёшга тўлмаган боласи бор аёлларга дам олиш ва овқатланиш учун бериладиган танаффусдан ташқари болани овқатлантириш учун камида ҳар уч соатда бир марта ҳар бири ўттиз минутдан кам бўлмаган қўшимча танаффуслар берилади. Икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боласи бўлган тақдирда, танаффуснинг муддати камида бир соат қилиб белгиланади. Болани овқатлантириш учун бериладиган танаффуслар иш вақтига киритилиши ва ўртача ойлик иш ҳақи ҳисоби бўйича ҳақ тўлаиши лозим.

Шунингдек, боласи бор аёлнинг хоҳишига кўра, болани овқатлантириш учун бериладиган танаффуслар дам олиш ва овқатланиш учун белгиланган танаффусга қўшиб берилиши ёки умумлаштирилиб, иш кунининг (иш сменасининг) бошига ёки охирига қўчирилиб, иш кунни (иш сменаси) шунга яраша қисқартирилиши мумкин.

Ҳомиладор ёки болали аёлларни ишдан бўшатиш масаласида ҳам қонун муайян кафолатлар белгилайди. Қонун ҳужжатларида мувофиқ ҳомиладор ва уч ёшга тўлмаган боласи бор аёллар билан тузилган меҳнат шартномаси иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилинишига йўл қўйилмайди. Башарти, меҳнат шартномасини бекор қилиш корхонанинг бутунлай тугатилиши билан боғлиқ бўлса, унда меҳнат шартномаси ҳомиладор ва болали аёлларни албатта бошқа ишга жойлаштириш шартли билан бекор қилинади. Ишга жойлаштириш даврида бу аёлларнинг иш ҳақи сақланиб қолади, бироқ бу муҳлат муддатли меҳнат шартномаси тугаган кундан бошлаб уч ойдан ошмаслиги керак.

Миллий қонунчилигимизда аёлларга нисбатан меҳнат қилиш

Ҳомиладор ёки уч ёшга тўлмаган боласи бор аёлларга берилган яна бир имтиёз шундан иборатки, ишга олиш вақтида уларга нисбатан дастлабки синов белгиланмайди.

билан ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади.

Шу билан бирга, ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боласи ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёлларга уларнинг хоҳишига кўра ҳар йили ўн тўрт календарь кундан кам бўлмаган муддат билан иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши ҳамда бундай таътил йиллик таътилга қўшиб берилиши ёки иш берувчи билан келишилган ҳолатда алоҳида (тўлиқ ёхуд қисиларга бўлиб) фойдаланилиши мумкин.

Бундан ташқари, қонунчиликда ишлаётган аёлларга туққанда қадар етмиш календарь кун ва

соҳасида бир қатор ҳуқуқ, эркинлик ва имтиёзлар белгиланганлиги яққол кўриниб турибди. Бу ҳол, аввало, қонунчилигимизнинг инсонпарвар ҳамда адолатпарвар тамойиллар асосида суғорилганлигидан далолатдир. Иккинчидан, давлатнинг аёллар хусусида ғамхўрлиги ва муруввати ифода этилмоқда. Учинчидан эса бунда жамиятнинг одиллиги ва муайян ҳуқуқий маданият даражаси намоён бўлмоқда. Зеро, аёл оиланинг буюк мураббийси ҳисобланиб, жамият ҳаётининг устуни, давомчидир. Аёлларга ҳурмат, ғамхўрлик ва эҳтиром жамият ривожланишининг кафолатидир.

ОБОД МАСКАН

Янги боғлар

20 ГЕКТАР МАЙДОН ЎЗЛАШТИРИЛИБ, 5 МИНГ ТУПДАН ЗИЁД ТУРЛИ МЕВАЛИ ВА МАНЗАРАЛИ ДАРАХТ КЎЧАТЛАРИ ЎТҚАЗИЛДИ

Юртимизда атроф-муҳитни асраб-авайлаш, экологик мусоффоликка эришиш борасида бир қатор хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Бажарилаётган кенг кўламли ишлар самараси туфайли табиат ва атроф-муҳит мусоффолиги таъминланиб, экология яхшиланмоқда.

А.НОРҚУЛОВ, «Milliy tiklanish» мухбири

Ўзбекистон экологик ҳаракати томонидан аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, ҳудудларни кўкаламзорлаштириш ўсимлик ва ҳайвонот генофондини сақлаш борасида бир қатор ишлар амалга оширилди. Юртимизда Экоҳаракат боғларини барпо этишга катта эътибор қаратилапти. Сирдарё вилоятида аввал бўш ётган майдонлар ўзлаштирилиб, улар ўрнида бир-биридан кўркам, обод боғлар бунёд этилди. Жумладан, 20 гектар майдон ўзлаштирилиб, кўкаламзорлаштириш мавсумида 5 минг тупдан зиёд турли меваги ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Боғни барпо этиш ишларига барча бирдай бош қўшди. Экоҳаракат боғини яратишдан мақсад бугунги кунда дунё микёсида энг глобал муаммага айланган экологияни сақлаш, табиатни муҳофаза қилиш, ўсимлик дунёсини кўз қорачиғидаги асраш бот-бот таъкидланди. Экоҳаракат фаоллари томонидан вилоят ҳудудидан ўтувчи «Тошкент-Термиз» янги автомагистрал ўли бўйлари ҳам ободонлаштирилиб, 24 турдаги меваги ва манзарали дарахтлар ўтқазилди.

Мирзачўл шaroитида бир туп кўчатни кўқартиришнинг ўзи бўлмайди, - дейди Экоҳаракат вилоят ҳудудий бўлими бош-

лиги Олимжон Бегиев. - Чунки, ер, иқлим шарoитимиз бирмунча огир. Аммо қийинчиликлардан қўчимаймиз. Ахир «Боғни боқсанг — боғ бўлар» деган нақл бор. Вилоятимизда кейинги йилларда яшиллик дунёсини асраб-авайлаш, атроф-муҳит мусоффолигини таъминлаш ишларига кенг эътибор қаратилмоқда.

Аҳолининг экологик маданиятини ошириш асосий масалага айланган. Маҳаллалар, таълим-тарбия муассасаларида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бораёtmиз. Экоҳаракат фаоллари ўртасида «Яшилликка буркансин олам» мавзусидаги кўрик-танлов доимий равишда ўтказиб келинаёtmпти. Ўқинда Гулистон тиббиёт коллежида «Атроф-муҳит, соғлом она, соғлом оила» мавзусида кўргазмали семинар ташкил этдик. Бу саъй-ҳаракатларимиз самараси туфайли ёшлар онгига табиатга, атроф-муҳитни асраб-авайлашга муносабат шаклланиб, уларнинг дунёқарашлари кенгаймоқда. Воҳада Мирзачўл иқлими шарoитига мос манзарали дарахтларни кўпайтиришга катта эътибор қаратилмоқда. 12 гектар майдонга каштан дарахти уруғи экилди. Шунингдек, кўплаб «япон сафораси», терак кўчати ўтқазилиб парваришланмоқда. Вилоят ўрмон ҳўжалиги томонидан 3 миллион туп меваги ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилиб, янги боғ-роғлар яратилди.

ҚИЛМИШ-КИДИРМИШ...

Яширин цехдаги ромлар

Бугунги кунда биноларни замонавий пластик эшик-ромларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шу боис, бу турдаги ромларга талаб кучайгандан кучайиб бормоқда. Табиийки, бундай талаб мазкур турдаги маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхона ва цехларни кўпайиши ва ўзаро рақобатига олиб келади.

Афсуски, қонуний, барча талаблар асосида ташкил этилган корхоналар билан бир қаторда ҳеч қандай ҳужжат расмийлаштирмасдан, қонунга хилоф тарзда ташкил этилган пластик ром ишлаб чиқарувчи цехлар ҳам йўқ эмас.

А.Шерматов (мақоладаги барча исм-шарифлар ўзгартирилган) ана шундай яширин цех эгаларидан бири ҳисобланиб, у пойтахтимизнинг Ҳамза туманидаги 558-сонли болалар боғчаси ҳудудида «Аква» пластик ром ва эшиклар ишлаб чиқарувчи яширин цех ташкил этган. Департаментнинг Тошкент шаҳар

Ҳамза тумани ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбир унинг мазкур кингир ишини фoш этди.

Текширув чоғида Шерматовнинг яширин цехидан хомашё ва турли асбоб ускуналардан иборат жами 7.822.000 сўмлик маҳсулотлар топилиб, улар масала қонуний хал бўлгунга қадар далилий ашё сифатида олиб қўйилди.

Мазкур жиноятнинг келиб чиқиш сабаблари текшириш вақтида, мазкур ноқонуний ишни А.Шерматов хусусий тадбиркор К.Алимжанов билан тибриктирган ҳолда амалга оширгани аниқланди. Тўғрироғи, К.Алимжанов 2009 йилнинг

август ойида чет элдан импорт қилинган турли хилдаги қурилиш маҳсулотларини пойтахтимиздаги «Паркент» бозорида сотиб, пул маблағларини банк муассасасига инкассация қилмасдан ноқонуний ишларга сарфлагани маълум бўлди.

Шундан сўнг хусусий тадбиркор К.Алимжановга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 189-моддаси, 2-қисми билан жиноят иши қўзғатилди. Фойда ортидан қувиб, ноқонуний ишга бел болаган сохта тадбиркорларнинг аҳоли шундай бўлиши муқаррар. А.Шерматов ҳамда унинг «ҳомий»си К.Алимжанов ўз фаолиятлари мисолида бунга амин бўлиши.

Шерзод МУЗАФФАРОВ, Бош прокуратура ҳўзўридаги СВОЖДЛКК Департаменти Тошкент шаҳар Ҳамза тумани бўлими бошлиғи

КЎРГАЗМА

Маҳаллий маҳсулотлар ярмаркаси

“Ўзэкспомарказ”да Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперацион биржаларнинг биринчи босқичи-тармоқ саноат ярмаркаси доирасида таълим, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий ҳимоялаш тизимлари ҳамда телекоммуникация масалаларига бағишланган кўргазма бўлиб ўтди.

Юртбошимизнинг 2007 йил 12 ноябрдаги “Тармоқ ички ва тармоқлараро саноат кооперациясини янада кучайтириш чоратадбирлари тўғрисида”ги Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 16 апрелдаги “2010 йилда Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперацион биржани ташкиллаштириш ва ўтқазиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорига мувофиқ мамлакатимизда ҳар йили аънаъавий тарзда тармоқ саноат ярмаркаси ўтказилади.

Ярмарка республикаимиз саноатининг базавий соҳалари ва кичик бизнес корхоналари маҳсулотларини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган секторлар фаолиятига бағишланади. Бир ой давомида ўтказиладиган кўргазма машинасозлик, электроника ва авиация саноатини ривожлантириш, маҳсулотни стандартлаштириш комплекси, геология, ёқилғи-энергетика

мажмуи, кимё, металлургия саноати, таълим, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий ҳимоялаш мажмуи, ахборотлаштириш ва телекоммуникация масалалари ҳамда қишлоқ ва сув ҳўжалиги, қишлоқ ҳўжалиқ маҳсулотларини қайта ишлаш ва истеъмол товарлари, иқтисодийёт ва ташқи иқтисодий алоқалар соҳаларини қамраб олади.

Ярмаркада иштирокчилар таълим, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий ҳимоялаш соҳасидаги корхоналарнинг фаолиятлари билан кенг танишиш, тақдимотларда иштирок этиш, уларнинг техник ва технологик имкониятлари ҳақида маълумотларга эга бўлиш ҳамда ишлаб чиқариш соҳасида тажриба алмашиш имконига эга бўлиши.

Мақсад эса, мамлакатимизда таълим ва соғлиқни сақлаш соҳалари фаолиятини янада такомиллаштириш, кенг оммани маҳаллий ишлаб чиқарувчилар томонидан тайёрланаётган тайёр ва ярим тайёр маҳсулотларга жалб этиш ҳамда ахборотлаштириш, телекоммуникация тизимини тубдан ислох этишдан иборат.

Азима ҚИЁСОВА, “Туркистон-пресс”

ОГОҲЛИК

Контрафакт дисклар

ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА ҚАРШИ КУРАШИШ ҲАР БИРИМИЗНИНГ ВАЗИФАМИЗ

Ҳозирги кунда ривожланган компьютер технологияси инсоният ҳаётида ўзига хос ва ажралмас ўринга эга бўлиб бормоқда. Аксарият одамлар ўз иш фаолиятини ушбу технологиясиз тасаввур қила олмайди.

Дарвоқе, ўн йил муқаддам мусикий асарлар, кино-видео маҳсулотларни аудио ва видео кассеталари орқали кўрган (эшитган) бўлсак, инфорацион технологияларнинг кескин ривожланиши натижасида ихчам ва қулай бўлган DVD ва CD компакт дисклар оммавий равишда истеъмолга кирди. Бу ҳам компьютер технологиясининг ривожланиш самараси

ва инсониятнинг яна бир ютуғидир.

Аммо шунинг алоҳида таъкидлаш лозимки, ушбу ютуқлардан ҳамма ҳам тўғри ва ижобий мақсадда фойдаланмайди. Жумладан, пойтахтимизнинг аҳоли гавжум жойлари ва бозорларда сайёр ҳолда турли DVD ва CD дискларини сотаётган шахсларга тез-тез қўзимиз тушади. Аҳоли эҳтиёжини қондираётган мазкур дискфурушларнинг ҳаммаси ҳам қонуний фаолият олиб бормайди. Шу боис ушбу дисклар сифати давлат стандартларига тўғри келмайди, яъни қўлбола усулларда тайёрланган маҳсулотларда махсус химоя этикеткаси, галограмма ёки бошқа белгилар, маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхона тўғрисида маълумотлар, муаллифлик ҳуқуқининг муҳофаза белгилари ва дискдаги ёзувлар тўғрисида алоҳида маълумотлар йўқлиги контрафакт маҳсулотлар эканлигидан далолат беради.

МАЪНАВИЯТ

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТ

Ёғочга ўйилган тарих

ЎЙМАКОРЛИК АНЪАНАЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА...

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Шарқона ўйма ва бўртма хоши-
ялар билан зийнатланган Самарқ-
анд шаҳридаги Регистон, Ғури
Амир, Бибиҳоним мадрасаларини
кўринг. Ушбу миноралардаги на-
қшкор устунлар ва айвон пеш-
тоқларидаги ўйма нақшли гуллар
билан безатилган тўсинлар мана,
неча асрлар ўтса ҳамки ўз жоза-
бини сақлаб қолган.

Айтиш жоизки, азал-азалдан ота
мерос бўлиб, авлоддан-авлодга
ўтиб келаётган ёғоч ўймакорлиги
санъати бугунги кунда ҳам қадри-
ни йўқотган эмас. Аксинча, борган сари
сайқал топиб бормоқда. Бунга юр-
тимизда хунарамандларга яратила-
ётган имкониятлар самараси деб,
қараш ўринли бўлади.

Вазирлар Маҳкамасининг 1997
йили қабул қилинган «Халқ ама-
лий санъати ва бадий хунарам-
андчиликни ривожлантиришни дав-
лат йўли билан қўллаб-қувватлаш
чора-тадбирлари тўғрисида»ги
Фармонида мувофиқ эски «Абду-
лқосим» мадрасаси ўрнига Ўзбе-
кистон Республикаси халқ амалий
санъати уюшмасининг ташкил
этилгани ва у ер ҳақиқий ижод
масканига айлантирилгани бунга
яққол мисол бўлади.

Уюшма оstonасига қадам боси-
шингиз билан нақшкор эшик ва
ромларни кўриб, бутун бир тарих
кўз ўнгингизда гавдаланади. Улар
сизга ўзбекистон мазоидан сўзлаётган-
дек. Эшик ичкарасида хоналардан
чиқётган турли хил асбоб-ускуна-

ларнинг тарақа-туруқ овози куло-
нингизга чалинади. Масканда хо-
налар кўп. Ана шу хоналардан би-
рида ёғоч ўймакорлик санъатининг
моҳир устаси Зиннатулло Олимбо-
ев ижод қилади. Хунараманд, ҳар
йили бўлиб ўтадиган республика
«Ташаббус» кўрик-танловларида
қатнашиб, ғолиблар қаторидан ўрин
олиб келмоқда. Қолаверса, ясаган
маҳсулотлари Франция, Германия,
Англия, Венгрия, Россия давлатла-
рида бўлган кўргазмаларда ҳам иш-
тирок этган. Бунинг натижаси
ўларқ устанинг ишлари давлати-
миз томонидан муносиб баҳолан-
ди. Ўзбекистон Республикаси мус-
тақиллигининг 10 йиллигига ба-
ғишланган «Шу азиз Ватан барча-
мизники» Тошкент шаҳри фестива-
ли қатнашчиси дипломи, Ўзбеки-
стон Бадий академияси дипломи
ҳамда «Ўзбекистон амалий санъа-
ти ва халқ хунарамандчилигидаги
эришган ютуқлари учун» дипломи
билан тақдирланди. Бундай рағбат
ва эътибордан руҳланган хунараманд
янгида янги хунарамандчилик маҳ-
сулотлари устиди ишлаш бошлади.

Мана, уста яна бир санъат асари
яратмоқда. У олдида турган тўри
ва ярим доиралар шакллари чизил-
ган лаганга нафис ва бетакрор на-
қшлар ўймоқда. Устанинг айтиши-
ча, лаганни санъат даражасига ет-
казгунча икки ой муддат кетар экан.
Бир қарашда тайёр маҳсулотни
томоша қилган кишига бу сарф
қилинган вақт кўпдек туюлиши мум-
кин, бироқ, яратилиш жараёнини
кузатган одам бу иш ҳақиқатдан
ҳам улкан меҳнат ва сабр-тоқат та-

лаб қилишига амин бўлади.

- Аввало, лаганга мос нақшни
топа билиш керак, - дейди Зинна-
тулла ака. - Бу эса устандан, ўткир
зеҳн ва юксак маҳоратни талаб
қилади. Кейин, ўйиш ишларида
шоҳқалоқлик қилиш ярамайди.
Озгина қалтис ҳаракат ҳам барча
меҳнатингизни чиппака чиқари-
ши мумкин.

- Уста мана бу лавҳ (китоб тагли-
к)ни биронта мих ишлатмасдан бир-
бирига қандай бириктиргансиз, -
деб сўраймиз ундан.

- Бунга жуда кўпчилик билишга
қизиқади. Ҳар қандай касбда бўл-
ганда ҳам ёғоч ўймакорлигининг ҳам
ўзига яраша сир-асрорлари бор.
Сир фақат хунараманд вақиллари-
гагина аён.

Сўхбат чоғида Зиннатулло ака
бир янгиликни ошкор қилди.

- Ана уларга қаранг, - дея хона
бўрчадаги худди шахмат тасвасига
тахлаб қўйилгандай турган катта
ҳажмдаги шахмат доначаларига
ишора қилди. Хунараманднинг таъ-
кидлашича, улар яқиндагина ўзи-
миздаги тол дарахтидан ясалган
экан. Доначаларга ҳақиқатдан ҳам
юксак маҳорат, «нозик дид» билан
ишлов берилган эди.

- Асарининг янгилик жиҳати
шундаки, ёғоч ўймакорлигида шу
пайтгача ҳеч ким тол дарахтидан
фойдаланмаган. Ҳамкасбларимиз
асосан, ёнғок, чинор, тут, қайрағоч
ва Россиядан келтириллаган
сосна дарахтини ишлатишди.

- Вилотлардаги ёғоч ўймакор-
лиги мактабларининг фарқи ни-
мада кўринади?

- Ҳар бир вилот мактаблари
ўзига хос услубга эга. Улар ичда
Тошкент, Қўқон, Самарқанд ва Бу-
хоро шаҳарларидаги ўймакорлик
мактаблари энг машҳурлари ҳисоб-
ланади. Фарқи томонларига кел-
сак, Самарқанд, Бухоро, хусусан
Тошкент шаҳарларидаги мактаб-
ларда хунарамандлар асосан «боғ-
доди» нақш услубида ижод қилиб
келишди. «Боғдоди»нинг асосий
хусусиятларидан бири шуки, на-
қшларда жимжимдорлик кўпроқ
кўзга ташланади.

Аниқроғи, ёғочга нафосат би-
лан бадий нақшлар чизилса ва шу
аснода тўрт ва уч бурчакли доира-
чалар ўйиб ишлов берилса «боғ-
доди» дейилади.

Хива ва Қўқон усталарининг
ишларида бўлса, йирик манзарали
нақшларни кузатиш мумкин. Улар-
нинг фаолиятида «ислимий» деб
юритиладиган услуб етакчилик
қилади. Бундай нақшлар йирик
монументал ишларда қўлланилади.

Бу болада шу мактаб вақиллари-
нинг олдида тушадигани йўқ.
Зиннатулло ака шу хунараманд ўз

сулоласида давом этишини истаб
укаси Анвар Олимбоевни шоғирд-
ликка олди. Бир пайтлар ёғоч ўйма-
корлигининг сир-асрорларини ус-
тозлари Ортиқ Файзуллаев ва Бо-
тир Фаниевдан ўрганган Зиннатул-
ло Олимбоев биланларини шо-
ғирдларига ҳам ўргатмоқда. Бу
яхши, албатта. Сабаби, бундай ус-
тоз ва шоғирдларнинг борлиги улар
яратётган мактаблар ва ўймакор-
лик анъанасининг бардавомлиги-
ни таъминлайди.

Моддий ва маънавий бойлиги-
мизга айланган маҳобатли обида-
ларга қараб, аждодларимизнинг
қўлгул хунараманд эгалари бўлган-
ликларига иқдор бўласиз. Ҳозир-
ги нақш ўювчи усталарнинг яратган
асарлари ҳам келгуси авлод вақил-
ларига тарихий мерос бўлиб қола-
ди. Усталаримиз, халқ усталари таж-
рибасига таяниб, янада мукаммал
санъат асарларини яратишлари
керак бўлади. Бунинг учун имко-
ниятлар етарли.

Умурзоқ ХАМДАМОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

ТАНЛОВ

«Нихол»

ИСТЕЪДОДЛИ ЁШЛАРНИ
КАШФ ЭТМОҚДА

Сурхондарё вилотида «Нихол-2010» мукофоти
вилот босқичи бўлиб ўтди. Танловда 74 нафар
номзодлар ичидан истеъдоди ва ижро маданияти-
нинг ўзига хослиги, бадий маҳорати ва савияси,
миллий санъатимизнинг юксак намуналарини эгал-
лаганларгина республика босқичига йўлланма ол-
дилар. Улар ичидан эстрада йўналиши бўйича Рам-
зиддин Эшбоев, Акмал Акбаров, Азамат Мусурмо-
нов, мусиқа йўналишида Сухроб Якубов, Зебинисо
Эргашова, мумтоз кўшиқчилик йўналишида Сухроб
Боташов, Лола Раҳмонова, рақс санъати бўйича
Зарина Омонтурдиева, Ғўзал Нажмуддинова, Маф-
туна Сатторовва каби ёшлар танлаб олинди.

Жиззах вилотида ҳам кўрик-танловнинг даст-
лабки саралаш босқичида 546 нафардан зиёд
номзод иштирок этди. Танловнинг вилот босқи-
чидан ўтган мумтоз кўшиқчилик йўналишида Фо-
тима Искандарова, Адҳам Эргашев, Охун Оқилов,
эстрада йўналишида Моҳичеҳра Яхшибоева, Жа-
молиддин Ашурбоев, мусиқа йўналишида Руслан
Тошбоев, Солиқ Номозов, рақс йўналишида Гул-
бахор Юлҳариева, Дилдора Шарипова ва опера
йўналишида Жасур Сиддиқовнинг ижроси ҳакам-
лар ҳайъати ва томошабинлар томонидан юқори
баҳолаб, республика кенгашига тавсия этилди.

Шунингдек, танловда ғолибликни қўлга киритган
андихонлик, бухоролик ва навоийлик истеъдодли
ёшлар ҳам республика босқичига йўлланма олишди.

Мухтасархон КАРИМОВА

Ёшлар билан учрашув

Ўзбек Миллий академик драма театри-
нинг бир гуруҳ ходимлари Қарши шаҳри
ёшлари билан учрашдилар.

Тадбир Қашқадарё вилоти ҳокимлиги, Маданият
ва спорт ишлари вазирлиги, «Ўзбектеатр» ИИЧБ,
вилот хотин-қизлар қўмитаси, вилот ички ишлар
бошқармаси, «Шўртаннефтьгаз» УШК, «Шўртанким»
мажмуаси ҳамда «Дунё М» ОХЖ ҳамкорлигида таш-
кил этилди. Мазкур учрашув Қарши санъат коллежи-
да ўтказилиб, унда Ўзбекистон халқ артисти Афзал
Рафиков, Дилбар Исмоилова, Элёр Носиров, Азиза
Бегматова, ёш умидли хонанда ва актёрлар Шоҳида
Узоқова, Жаъфар Мўминов, Юнус Асқаров, Исроҳот
Муродова, Пўлат Норматов иштирокчида спектакл-
лардан лавҳа ҳамда куй-қўшиқлар ихро этилди.

Хусан БУРҲОНОВ

ЭЪТИРОФ

Ўз касбининг фидойиси

Ўз бурчига содиқ, фидойи,
ўзини унутиб, фақат ўзгалар дар-
ди билан яшайдиган шундай
шифокорлар борки, уларни
кўрганингда беминнат меҳр-
оқибатни ўрганишимиз керак,
деган фикрга келамиз.

инсонлар қалбида ҳаётга, шу касб эгаларига
ишонч уйғота олди, касбдошлари, жамоа
орасида ҳурмат-эътибор қозонди. Бугун у
ёш авлодга устозлик қилмоқда, уларга соҳа
сирларини ўргатмоқда. Сайфулла ака ўз кас-
бининг машаққатларига бардош бера олган
у учун ҳам қўллаб ютуқларни қўлга киритди.
«Йилнинг энг яхши шифокори», «Соғлиқни
сақлаш аълочилиси» каби унвонлар ана шу
машаққатли меҳнатнинг мевасидир.

— Устозимиз олижаноблиги, меҳнатсе-
варлиги, касбига садоқати билан бизга ҳами-
ша ибрат бўлиб келади, - дейди унинг шо-
ғирдларидан бири Дониёр Илёсов.

Дарҳақиқат, инсоннинг бу дунёда қадр
топмоғи, эл ҳурматида сазовор бўлмоғи унинг
феълли, ниъти ва ахлоқи билан ҳам бевосита
боғлиқ. Қаҳрамонимиз билан юзма-юз ва
дилдан сўхбатлашар экансиз, унинг камтар-
лик, ҳушфёзлик ва самимийлики касб қил-
ган замондошларимиздан бири эканига
ғувох бўласиз.

Гулбахор УМУРЗОҚОВА,
Дилноза ҲАЙИТОВА

ТАҚДИМОТ

“АУДИО ЭРТАК”

БОЛАЛАР УЧУН ҚУЛАЙ ВОСИТА

Бор эканда, йўқ экан, оч эканда тўқ экан... Бу
сўзларни эшитган заҳоти беғубор болалик, она-
миз айтган алла ва албатта, бир-биридан қизи-
қарли эртақлар ёдимизга тушади. Фан-техника
ривожли болаларнинг эртақлар билан ошно ту-
тинишида янгида-янги имконият ва қулай ша-
роитлар яратмоқда. Масалан, болажонлар
«Аудио-эртақ» диски ёрдамида эртақлар ола-
мига хоҳлаганча саёҳат қилишлари мумкин.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
«Milliy tiklanish» мухбири

Бу эртақлар жамланмасини
болажонларимизга «Китоб
дунёси» газетаси ва «ART FLEX»
нашриёти тақдим этди. Хўш,
улар бувижон ва онажонлари-
миз айтиб берган эртақлардан
қай жиҳати билан фарқ қила-
ди? Болаларга қай даражада
таъсир қилади? Биз соҳа мута-
хассислари ва ходимларига ана
шундай саволлар билан муро-
жаат қилдик.

Уинглиз ва рус
тилларида ҳам
чиқади

- Эртақ эшитиб улғайган
болада яқинларига, ўзидан кат-
та ва кичикларга ҳурмат ҳисси
нисбатан юқори бўлади, - дей-
ди «Китоб дунёси» газетаси,
«ART FLEX» нашриёти муҳар-
рири Нилуфар Жумаева. - Шу-
нингдек, у болаларда меҳр-
оқибат, самимийлик, саховат-
пешалик каби кўплаб ижобий

хислатларнинг шаклланишига
ёрдам беради. Бундай руҳда
улғайган боланинг қўлидан
ёмонлик келмайди. Бола дунё-
ни қўриш ва эшитиш орқали
англайди. Эртақ тинглаш ва
китоб ўқиш эса уларнинг дунё-
қарашини кенгайтиради. Эр-
тақсир қилади? Биз соҳа мута-
хассислари ва ходимларига ана
шундай саволлар билан муро-
жаат қилдик.

Тахририятимиз жажжи бо-
лажонлар учун ажойиб совға
тайёрлади. Нашриёт томони-
дан нашр этилган «Ҳайвонлар
ҳақидаги эртақлар» туркумига
кирувчи «Тулки ва турна»,
«Кўзгуча», «Филча ва Яша», «Чу-
молича ва кабутар» каби тўрт
томдан иборат эртақ китобла-
ри аллақачон кичкинтойлар
қўлига етиб борган. Айна пайт-
да болажонларга китоб билан
биргаликда энг сара эртақлар-
нинг овозлаштирилган диска-

ри ҳам тақдим этилмоқда. Эр-
так қаҳрамонларининг жонли
тасавури ва сўзлашуви бола-
да инсоний фазилатларни
шақллантиради, табиати ас-
раб-авайлашга ундайди.

Мазкур эртақлар жамланма-
си нафақат боғча ёшидаги,
балки мактаб ўқувчилари учун
ҳам мўлжалланган бўлиб, улар-
дан «Одобнома» дарсида фой-
даланиш мумкин.

«Аудио-эртақ» жамланмаси-
нинг яна бир афзаллиги шун-
даки, уни эшитган бола китоб
ўқишга қизиқади, дарсдан таш-
қари бадий адабиётлар муту-
лаа қилади, нуқти ҳам раво-
н бўлади. Болажонларимизни
чет тилини ўрганишига қизиқ-
тириш учун «аудио-эртақ»ни
рус ва инглиз тилларида ҳам
чиқариш мўлжалланган.

Алладан
эртак сари

- Инсон ҳаётида эртақлар
бениҳоя катта ўрин тутати,
дейди ёзувчи ва журналист
Тўлқин Ҳайитов. - Масалан,
Соҳибқирон бобомиз Амир Те-
мурнинг суюкли набираси
Мирзо Улугбекни буюиси Би-
биҳоним тарбиялаган. Рус
классик шоири Александр
Пушкин ҳаёти ва ижодида

унинг энагаси айтиб берган
эртак ва ҳикоялари алоҳида
ўринга эга. Эртақлар — энг
яхши хислатлар тарбиячиси,
деб бежизга айтишмайди.
«Аудио-эртақ» жамланмаси
болажонларимиз учун энг
қулай восита, деб ҳисоблай-
ман. Яна бир муҳим жиҳати у
айниқса бугунги ёш ота-она-
лар учун ҳам қулай ва муҳим
қўлланма бўла олади.

- Эртақ қаҳрамонларининг
бола психологиясида ўзига хос
ўрни бор, - дейди психолог Ҳўжа-
келди Алимов. - Болага нима
сабабдан алла айтилади, гўда-
ки алла айтмасдан ухлатиб
бўлмайди? Ухлатиб бўлади.
Лекин алла асабини яхшилади,
тинчлантиради. Бола унинг
сўзларини тушунамса-да, унинг
оҳанги ўзига тартади. Мунта-
зам алла эшитган бола улғайган
сари эшитган сўзининг маъно-
сига ҳам эътибор бера бошлай-
ди. Бу ҳол ритмдан маънога ўтиш
бўлиб, болани эртақ тинглашни
тушунишга ўргатади. Яъни, ал-
ладан эртақка қадам қўяди.

Эртақ қаҳрамонлари бола
психологиясига таъсир қила-
ди. Бу фанда бир инсоннинг
феъл-атворини иккинчи инсон-
га ўтиши, яъни юқтириш ме-
ханизми деб аталади. Бола бош
қаҳрамон билан ўзини қиёсла-
ди ва у каби бўлишни орзу қила
бошлайди. Эртақларнинг энг
аҳамиятли томони ҳам шунда.

- Машғулотларни эртақлар
билан боғлаб ўтишда «аудио-
эртақ» жамланмаси жуда ҳам
асқотоди, - дейди 426-боғча
мудираси Ғўзал Умирова. -
Болаларга эртақ айтиб, образ-
ларни саҳна кўринишида но-
моийш қилганимизда уларда
муайян, тасаввур пайдо бўлиб,
ҳаракатларни ўзлари мустақил
равишда бажармоқдалар. Боғ-
чамизда «аудио-эртақ» жам-
ланмасидан фойдаланишни
йўлга қўйганимиздан сўнг, бун-
га болажонларнинг ота-онала-
ри ҳам қизиқиб қолишди ва
хайрихоҳлик билдиришмоқда.

АНЖУМАН

Маънавиятли авлод — юрт келажаги

Тошкентда "Мафкура. Шарқ
маънавияти ва ғарб оммавий
маданияти. Муаммо ечим ва
истикбол" мавзусида рес-
публика илмий-амалий анжу-
мани бўлиб ўтди.

Республика Фанлар акаде-
мияси, Иброҳим Мўминов но-
мидаги фалсафа ва ҳуқуқ инс-
титутти, Ўзбекистон фалсафа
жамияти ҳамкорлигида таш-
кил этилган мазкур тадбир
жорий "Баркамол авлод йи-
ли"га бағишланди.

Сенаторлар, экспертлар ва
ёш тадқиқотчилар иштирок
этган илмий-амалий анжуман-
да мафкуранинг жамият рав-
нақи ва шахс камолотидаги
ўрни, шарқ маънавиятининг
моҳияти, ёшларни инсонпар-
варлик, баргикенглик руҳида
тарбиялаш масалалари ат-

рофлича таҳлил қилинди.

Маънавияти юксак халқни
енгиб бўлмайди. Шу боис юр-
тимизда миллий маънавият-
ни юксалтириш, халқимиз тур-
муш тарзи ва менталитетига
ёт бўлган гоғлар кириб кели-
шини олдини олиш борасида
қатор хайрли ишлар амалга
оширилмоқда. Тадбирда ўзга
чиққанлар ёшларга билим
беириш билан бир қаторда
уларнинг одоб-ахлоқи ва тар-
биясига алоҳида эътибор
қаратиш лозимлигини қайд
этишди. Айтиш жоизки, Ва-
зирлар Маҳкамасининг жорий
йил февраль ойидаги фар-
моишига асосан "Жамиятни
эркинлаштириш ва модерни-
зациялаш жараёнида миллий
истиклол гоғсини, миллий
маънавий қадриятларни, ил-

мий фалсафий адабий мерос
ва ўзбек халқи ҳамда давлат-
чилиги тарихини тадқиқ этиш»
дастури ишлаб чиқилган эди.

Анжуманда мазкур дастур
доирасида олиб борилаётган
ишлар юзасидан ўзаро фикр
алмашилди. Тадбирда юрти-
мизда ёшлар учун яратилаёт-
ган имкониятлардан унумли
фойдаланган ҳолда ҳар томон-
лама билимли, маънавий дунё-
қараш юксак бўлган фарзанд-
ларни вояга етказиш, уларни
турли ахборот хуружлари ва ёт
иллатларга қарши кучли имму-
нитет билан шақллантириш бо-
расида амалга оширилиши ло-
зим бўлган чора-тадбирлар ҳу-
сусида ҳам тақлиф ва мулоха-
залар ўртага ташланди.

Сурайё МЕЛИКУЛОВА,
"Туркистон-пресс"

БУНЁДКОРЛИК

Бир келиб кетинг қишлоғимизга

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Хусусан, ўтган йили юртимиз қишлоқларининг қиёфасини замонавий архитектура асосида тубдан янгилаш, уй-жой ижтимоий-коммунал объектлар коммуникацияларини барпо этишнинг узоқ мuddатларга мўлжалланган дастури асосида бу хайрли мақсадлар молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватланди. 2009 йилда бу эзгу вазифалар учун 2 триллион 600 миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратилди. Натижада, юртимизнинг марказдан олис ҳудудларида жойлашган қишлоқларида ҳам катта ҳажмдаги бунёдкорлик ишлари амалга оширилиб, аҳоли масканлари қиёфаси тубдан ўзгарди ва бир-биридан чиройли, кўркам уй-жойлар қад ростлади. «Баркамол авлод йили»да ҳам қишлоқларимизда бунёдкорлик ишлари изчил давом эттирилади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 12 мартда қабул қилинган «2010 йилда қишлоқ жойларида яқка тартибда уй-жой қурилишининг асосий параметрлари тўғрисида»-ги Қарорига асосан жорий йилда мамлакатимиз ҳудудларидаги 59 та қишлоқ туманларининг 213 та массивда намунавий лойиҳалар асосида 6800 та турар-жойлар бунёд этилиши белгиланган.

Айни кунларда мамлакатимизнинг барча вилоятларида табиий иқлим шароити, жойлашмиш ўрни ҳисобга олинган ҳолда янги уй-жойлар ижтимоий-маданий санитария маиший объектларини барпо этиш жадаллик билан давом эттириляпти. Хусусан, Сирдарё вилоятида ҳам ана шундай объектлар барпо этилиб, замонавий қиёфага эга бир-биридан чиройли уйлар қад ростляпти.

Мамлакатимиз Президентининг 2009 йил 3 августдаги «Қишлоқ жойларида уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»-ги Қарори вожадаги уй-жой қуриш ниятида юрган фўқорларга катта имкониятлар яратди. Тасдиқланган намунавий лойиҳалар асосида қурилиш ишларини тез ва сифатли бажариш учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки «Қишлоқ қурилиш инвест» иттиҳослаштирилган шўба инжиниринг компанияси томонидан қишлоқ аҳолисига юқори даражадаги қулайликлар яратиб берилмоқда. Сирдарё туманидаги «Малик», Бёёвут туманидаги «Дехқонобод», Мирзаобод туманидаги «Богистон» қишлоқларида намунавий лойиҳалар асосида янги уй-жойларни қуриш ишлари қизгин кетмоқда. Ушбу ҳудудларда нафақат аҳоли учун қўлай замонавий кotteжлар, балки таълим-тарбия муассасалари, мусиқа ва санъат мактаблари, спорт майдончалари, тиббиёт ва аҳолига сервис ҳақда коммунал хизмат кўрсатувчи шахобчалар, савдо маж-

муалари ҳам барпо этилмоқда. Шунингдек, коммуникация соҳалари ривожлантирилиб, кенг ва раvon йўллар бунёд этилади. Бу йўллар қишлоқларга алоҳида кўрк бағишлайди. Фаолиятини бошлаган савдо ва сервис хизмати кўрсатиш объектларида эса кўллаб қишлоқ ёшлари иш ўринларига эга бўлади. Яқинда «Малик», «Дехқонобод» қишлоқларида барпо этилган янги уй-жойлар тантанали равишда топширилди.

Мирзаобод туманидаги «Богистон» қишлоғи эса ўз номига монанд бўлиб янада чирой очди, гўзаллашиб боғ-роғларга бурканди. Бу ерда намунавий лойиҳалар асосида 4-5 хонали 27 та уй-жойлар бунёд этиляпти. Бунёдкорлик ишлари «Улғбек», «Саид Мухаммаддўст», «Боёвут фахри» каби хусусий қурилиш фирмалари томонидан амалга ошириляпти. Янги турар-жой массивида аҳоли учун катта қулайликлар яратилмоқда. Бу ерда 1 та маҳалла гузари, 1 та минимаркет, 2 та маиший хизмат, 1 та сервис хизмат кўрсатиш шахобчалари ҳам бунёд этилмоқда. Бунёдкорлик ишларида фаоллик кўрсатётган «Улғбек» хусусий қурилиш фирмасининг қурувчилари иш унуми ва сифатида катта эътибор қаратмоқдалар.

Янги уйларнинг калитини мустақиллик байрами арафасида ўз эгаларига топширамиз,- дейди фирма раҳбари Суюн Салимов. Уйлар қурилиш меъёрларига, санитария талабларига қатъий риоя этилган ҳолда бунёд этиляпти. Уларда барча қулайликлар мужассам. Янги уйларни табиий газ, электр энергияси, тоза ичимлик суви билан таъминлаш ишлари ҳам қизгин бормоқда.

Ёшим саксонни қоралаяпти,- дейди қишлоқ оксоқолларидан бири Мухаммад бобо Саҳаддинов биз билан суҳбатда. - Бир умр мана шундай кўркам, чиройли, замонавий уйларда яшашни орзу қилардик. Бугун ана шу орзумиз рўёбга чиқмоқда. Невараларимга шаҳардаги шарт-шароитлардан асло қолишмайдиган ушбу замонавий уйларда яшаш насиб этгани мени беҳад ҳурсанд қилди. Қишлоқ аҳлига қўрсатилаётган бундай ғамхўрликлар учун ҳукуматимизга катта раҳмат. Бу Юртобшомиз томонидан ҳалқимиз манфаати ва фаровонлиги йўлида қилинаётган одилона сиёсат самарасидир. Қишлоғимизга келинлар, меҳмон бўлинлар ва бу ердаги катта ижобий ўзгаришларга ғувоҳ бўласиз, азизлар.

Ҳа, кекса отахоннинг юракдан айтган бу дил сўзлари бежиз эмас. Бугун юртимиз қишлоқлари улкан бунёдкорлик майдони-га айланди. Бу хайрли ишлар замирида ҳалқимизнинг фаровон турмуши, юртдошларимизнинг ҳеч қимдан кам бўлмаш яшаш ва муносиб ҳаёт кечиришлари ўз ифодасини топган.

Анорбой НОРҚУЛОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

ЮЗМА-ЮЗ

Ғулумжон Солиев серқирра ижод йўлини босиб ўтди. «Шарқ юлдузи», «Муштум», «Фарғона ҳақиқати», «Инсон ва қонун», «Меҳр ёғдуси», «Бешариқ тонги», «Қилич ва қалқон» каби журнал ва газеталар қаламқаш учун чинакам ижод мактаби бўлди.

Зоҳиржон ҲАЙДАРОВ,
журналист

1967 йилдан 1987 йилгача вилоят телерадиокомпаниясининг Қўқон ва атроф туманлари махсус мухбири, вилоят радиосида катта муҳаррир ҳамда «Бешариқ тонги» туман газетаси ахборот бўлими мудирли сифатида самарали ишлади.

Ижодкор Республика миқёсида ОАВда ўтказиладиган турли мавзу ва жанрдаги кўрик-танловларда фаол иштирок этиб келади. Жумладан, шонининг «Маърифат юлдузи» достони республика кўрик-танловида биринчи ўринга сазовор бўлди. 2009 йилнинг декабрида Ғулумжон акани Тошкентга «Муштум» журналига қақаришди. «Муштум»да эълон қилинган «Ким олади-ё шугинани-ё-2009» танловида шеърли латифалари билан иштирок этган-

лиги учун журналнинг фахрий ёрлик ҳамда қимматбаҳо эсдалик совғаси билан тақдирланди. У шунингдек, «Нуронийга эҳтиром», «Кексалик - бекорчилик эмас» асарлари билан вилоят меҳнат фахрийларининг «Меҳр ёғдуси» газетаси танловида қатнашиб ғолиб бўлди. Бундан ташқари, «Устоз мураббийлар ҳақида энг яхши асар» танловида ҳам ғолиб деб топилди, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Халқ таълими ва зирлигининг мақтов ёрлигини олишга муяссар бўлди.

Қўлдан буён ҳам журналистика, ҳам назмда қалам тебратаман,- дейди Ғ.Солиев. - Истиклол тўғрисида Ватанимиз тарихи, яқин ўтмиш одамларимиз шавқати ва қаҳрамонликлари ҳақида рўй-рост ёзиш имконияти туғилди. 2009 йил «Фарғона» нашриётида «Ўтса мазмундор умр» номли китобим босилиб чиқди. Унда Ҳамдам ҳожи,

Ҳамроқул қори каби тарихий шахслар ҳаёти ва фаолиятини қаламга олдим. Халқимиз ва мамлакатимиз довругини ёйган замондошларимиз образини бадийи буюқларда яратишга ҳаракат қилдим. Яқинда бу китобимнинг тадрижий ва мантқийи давоми сифатида «Элсевар кишилар» иккинчи тўпламини муҳлисларимга ҳадя қилмоқчиман.

Ушбу мақола ёзилаётган кунларда Фарғонадан яна бир хушхабар олдик. Ғулумжон Солиев ОАВ-

ФАОЛИЯТ

«Жайронхона» маҳобатли Жайхун соҳилларидан 10-15 километр шимолда, Сурхон дарёсининг шундоққина ёнбошида, қуюқ арчазор ичида жойлашган. Бир пайлар бу ерлар чинакамига сурув-сурув жайронларга манзил-макон бўлган.

«Жайронхона»

ИСМИ ЖИСМИГА МОНАНД СИҲАТГОҲ

Бахтиёр ОЛЛОМУРОД,
Сурхондарё вилояти,
Термиз тумани

Ҳассос шоирлар сарвқомат, шахлоқу қизларни уларга менгзаб газаллар битишган. Хизр назар солган ушбу мафтункор манзил оҳанрабо янглиғ одамларни ҳамон ўзи томон чорлайверади. Бойси, бу ерда таркибида беморлар саломатлигини тиклаш учун нихоятда зарур маъданли, шифобахш сувларнинг бир неча хили мавжуд. Жумладан, қулранг водородли, олтингугуртли, сульфатли, йодбромли ҳамда натрий хлорли таъсирчан концентратга эга бўлган сувлар, айрим сийхатгоҳлардаги каби 50-100 қақирим масофадан ташиб келтирилмайди.

Таниқли терапевт-врач Бахтиёр Аҳмедов сийхатгоҳга 2008 йилда бош ҳаким этиб тайинланди. Замона зайли билан барча соҳалар сингари беморларни табиий усулда муолажа қилишда ҳам ҳақиқий рақобатлар даври бошланганини англаб етган серғайрат раҳбар «Жайронхона» сийхатгоҳига қатор янгиликларни олиб кирди. Аввало, юртимиздаги эл-улус мақтаб тилга оладиган ўнлаб санаторийларнинг иш услуби билан танишиб, улардаги илғор тажрибаларни «Жайронхона»да жорий этди.

Ҳозирги давр шунчалар тезкорки, у ялқову оғизларга раҳм-шавқат қилиб ўтирмайди,- дейди Бахтиёр Ўбайдуллаевич. - Пойтахтда ёҳуд бошқа вилоятларнинг марказларида биз билан барқарор беллашиб, энг керак ва муҳим нарсани - дам олувчилару даволанувчиларнинг ишончу илҳосини ўзларига оғдириб олишга шай турган санаторийлар кўп. «Улоқни бир марта олдириб қўйсак» бас, кейин аввалги нуфузимизни тиклаб олишимиз учун неча йиллар, қанча заҳмат-баш, ёқимли оғриқ бўлади. Шунинг учун бугун борига қаноат қилиб яшаш деган ташунчани ўзимизнинг ҳам, жамоанинг ҳам миясидан буткул «ўчириб» ташлашга ҳаракат қилаёмиз.

Даволаниш ҳақининг юртимиздаги бошқа санаторийлардагидан икки ярим-уч қарра арзонлиги ва шу билан бирга табиий муолажаларимизнинг ўта самарадорлиги элимизнинг баай-

ни кўнглидагидек бўлаётир. Ўзингиз ўйлаб кўринг, кунига 10-12 минг сўмлик санаторий-профилакторий муолажаларини «Жайронхона»дан бўлак қаерда топиш мумкин? Икки-уч хил маъданли шифобахш ванна, айни жазирама ёзда Етимқум тоғидан ташиб келтирилган қум ваннаси, озекерит ва шам билан даво-

лаш, зулук ёрдамида қон олдириш, жисмоний тарбия билан даволаш хоналарида ўтказиладиган машқлар, юқори частотали ток, нуқтали уқалаш, игнали терапия ва шу каби яна ўнлаб турда ўтказиладиган муолажаларимиздан сўнг беморлар ўзларини қушдек енгил ҳис этишмоқда. Ҳа, тагин яна бир, энг муҳим муолажа ҳақида гапириш эсдан чиқай дебди... Бугун буранг (радикулит), остеохондроз, суюқ бўғинлари орасига туз тўпланиб қолиши ва умуртка чурраси каби касалликлар дунёвий муаммага айланган. Уларни асоратсиз даволаш ҳаммаша ҳам енгил кечавермайди. Имкони борича, умуртка чуррасини тиг текчимай даволаш зарур. Бизнинг сийхатгоҳимизда бу борада сезиларли самарага эришилди. Беморнинг елка ва тос суюқларини махсус камар билан тортиқч қроватга боғлаб, ўз оғирликти тошларни оёғига осиб қўиш - тиббиётда узоқ йиллардан буён қўланиб келаётган усул. Муолажа вақтида беморнинг суюқ ва томирлари қақшаб оғириши мумкин. Биз ана шу усулни бироз «тахрир» қилиб, тортиқч қроватни «тортиқч-уқалогич қроват»га айлантирдик. Яъни, тортиқч қроватга маҳкам боғланган беморнинг тагқўрпаси остидан тўлқинсимон ҳолатда каток айланиб юради. Ушбу муолажа илк мартадаёқ беморнинг жисму жонига ҳузур бағишлайди. Оғриқ деярли бўлмайди. Бўлса ҳам ҳузур-бахш, ёқимли оғриқ бўлади. «Тортиқч-уқалогич» қроватимизда 4-5 марта 15 дақиқадан ётган беморнинг бел, бўғин оғриқлари ўтмишда қолади.

Ҳар йили «Жайронхона» сийхатгоҳидан қушдек енгил ва навқирон бўлиб қайтаётган тўрт мингдан зиёд собиқ беморлар бу масканни ўзгача бир эҳтиром билан ёдга олишлари шубҳасиз.

«Дўстлик» ва «Эл-юрт ҳурмати» орденлари соҳиби, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Усмонжон Бегматов тимсолида соҳибкор боғбонларимиз образини тасвирлайди.

Бошида чор қирра, қати текис Марғилон дўппи кийган Ғулумжон ака бизга Бешариқнинг Янги ҳаёт кўчасидаги оқ, қизил атиргуллар очилган дарвозаси олдида қўлида баёз билан пешвоз чиқди.

Шоҳи кўрпачалар тўшалган сўрига чиқиб ўтирдик. Ғулумжон аканинг рафикаси Мария она Турғунова гули гардиш чойнақда чой кўтариб келди.

Сўхбат асосида Мария опага ҳам навбат бердик:

- Турмушимиз, биргаликда ўтган ҳаётимизга шукрона айтман. Фарзандлар, набиралар бизга меҳрибон. Кекса кишиларга бундан ортиқ яна нима ҳам керак.

Ғулумжон аканинг «архиви»ни кўздан кечириман. Матбуотда босилиб чиққан очерк, лаҳза, репортаж, шеър дoston, қўлзма ва фотолаҳзалар... - 55 йиллик ижод маҳсули!

Ғулумжон ака билан суҳбатлашсангиз чин дилдан яйрайси. У қили ҳозир ҳам бир зум ижоддан тўхтагани йўқ. Фурсатдан фойдаланиб ижодкорга узоқ умр ва омад ҳаммаша ёр бўлсин, деймиз.

МУТОЛАА

Борлиғим ётган макон

Зиёда ҒАҒҒОРОВА,
Республика Маънавият тарғибот
маркази бўлими мудир

Ҳар гал ота ҳовлимга кириб бораману, кўнглим доим пешвоз чиқиб кутиб олган дадажонимни кўмсайди. Соғинч туйғуси билан чорбоғимиз орқасидаги жимжитлик ҳукм сурган қабристонга йўл оламан. Отам ҳоқини зиёрат қилиб, шу тупроқдан таскин топгандай бўламан. Минҳожиддин Мирзонинг ўтган йили Ғафур Ғулум номдаги нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан чоп этилган «Юлдузим» тўпламидан ўрин олган:

**Қанча азиз зотлар сенинг бағрингда,
Бобомнинг қабрида сабза, райҳонлар,
Момом мазорида маънос қизғалдоқ
Дилимда соғинчу ҳасрат, армонлар,-**

деган сатрларини ўқиб, инсон туйғулари нақадар ҳамоҳанг бўлишига амин бўлдим. Шоир ҳам айнан заминдан таскин излайди, гўё шу қутлуг макон уни ота-онасидек овутиб, юпатган бўлади:

**Отамни ҳам сенинг бағринга қўйдим,
Онамни кузатдим, жисмимда титроқ,
Энди сени ота-онамдек суйдим,
Бунчалар азизсан, эй мунис тупроқ.**

**Эй, муборак замин, эй, қутлуг макон,
Юзимни босаман онам деб сени.
Отамни соғинсам, сен таскин тилаб,
Отамдек овутиб юпатдинг мени.**

Шеърда Ватан таркини орзулаган, юртни сотмоққа шайланганларга қарата инсоннинг борлиғи ётган бу она юрт гардини ҳам тиллоларга алмашиб бўлмаслиги таъкидланган:

**Пуллаб бўларканми онанинг қабрин,
Ким, ахир, отасин мазорин сатар?!
Тиллога алишмам Ватаним гардин,
Ахир, бунда менинг борлиғим ётар!**

Тўпламда муаллифнинг Ватанга муҳаббат, инсоний фазилатлар, табиат манзараларига бағишланган шеър ва достонлари жамланган. Уларнинг барчасида ижодкорнинг ҳаётий кузатувлари, ўз нуктаи назари ифода топган.

«Юлдузим» шеърда она алласи орқали фарзанда меҳр, Ватанга садоқат, қалбга оҳанг туйғуларини сингити тараннум этилган. Лирик қаҳрамон «Юлдузим» деб алла эшитиб улғайган, ундан меҳр туйғусини ҳис этган ва онанинг фарзанд учун бир олам эканлигини англаган инсон сифатида гавдаланади:

**Кўзимга келмаскан алласиз уйқу,
Қалбга жо қилганча оҳанг сеҳрини.
Волидам бағриндан кўмсаб топибман,
Мурғак бу юрак-ла она меҳрини.**

Шеърнинг кейинги бандларида она бу ёруғ оламдан кўз юмган, лирик қаҳрамон унинг алласини хиргойи қилади, ўзини маъвосиз ўқисиб бир юлдуз, меҳрсииз қолган дарбадар мисолида ҳис этади:

**Мен аста хиргойи қилдим, тўймадим,
Дил тўла нолаю, дил тўла қадар,
Энди мен маъвосиз ўқисиб бир юлдуз,
Энди мен меҳрсииз қолган дарбадар.**

Муаллиф шеърда ноҳақликлар, қийинчиликларга дуч келганда яна она алласидаги «Юлдузим» дейилишини истайди ва энди унга онасини бағрига олган тупроққина таскин бера олади, холос:

**Тиз чўкиб қабрга унсиз йиғладим,
Шу азиз тупроқни суртиб кўзимга.
Ҳасратлар турти ечилиб кетди,
Онамни топгандек келдим ўзимга.**

Шеърда воқеалар ривожини муқаддас заминга боғлаб талқин этилган. Бундай боғлиқлики ижодкорнинг бошқа шеърларида ҳам кузатамиш. Бу эса кишида, аввало, онага муҳаббатни, муқаддас тупроқдан фахрланишни янада кучайтиришга хизмат қилади.

Айрим шеърларда табиат тасвири, фасллар таърифи келтирилади. Уларда турли-туман тимсолларни гапиртириш маҳорати намойён бўлади. Айниқса, бу «Шивирлама, шаббода», «Қиприқдаги куртақлар», «Тун сеҳри», «Сеҳрли кеча», «Тунги манзара», «Уйғоқ замин», «Сув ўзга ой акслар» шеърларида кўпроқ кўринади.

Китобдаги барча шеърларда эзгулик, инсоний фазилатлар тарғиб этилган. Уларнинг кўпчилигида она ва Ватан туйғуларини уйғун ҳолда, бақамти қаламга олинган. Инсон онасини қанчалик яхши кўрса, юртини, яшаётган она заминини ҳам шундай севиши керак, деган гоя нозик тасвирлар ва таъсирчан тимсоллар ёрдамида илгари сурилади. «Юлдузим» тўплами ҳаётни, Ватанни севишга, ўзини қамол топтиришга, табиат гўзалликларидан завқланишга ундайди.

ТАНЛОВЛАР ҒОЛИБИ

МАЪРИФАТ ВА МАЪНАВИЯТ ТАРҒИБОТЧИСИ
ҒУЛОМЖОН СОЛИЕВ ХОНАДОНИДА

да узоқ йиллар самарали фаолият кўрсатгани вилоят матбуоти ривожини, ёш истеъдод эгаларини етук ва малакали кадрлар қилиб тарбиялашга қўшган ҳиссаси учун Фарғона вилоят матбуот ва ахборот бошқармасининг фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

Ғулумжон Солиевнинг ҳам ҳажман, ҳам мазмунан йирик асарларидан бири бўлган «Бешариқнома» қасидаси «Ўтса мазмундор умр» китобидан жой олган. Асарда фидойи замондошларимиз, бор меҳрини ерга берган бободоҳқонлар, миришкор богбонлар, элнинг фаол аёллари, шифокорлар, спорт чемпионолари, зиёлилар ва маориф намоёндаларининг таниш чехраларини қаламга олди.

Богни ардоқламаган ёки қўйламаган шоир йўқ. Чунки, яшанган, гуркираган боглар - элнинг бахти, кўрми-жамоли, ризқ-рўзи. Шоир «Табиат шайдоси - боглар шайдоси» дostonида

БИЗНИНГ ШАРХ

Халқаро энергетика агентлиги яқин беш йил ичида жаҳонда нефтьга бўлган талаб сезиларли даражада қисқаришни билдирди. Уларнинг таъкидлашича, 2015 йилга бориб, «қора олтин»нинг йиллик истеъмол миқдори қарийб уч фоизгача камайиши кутилмоқда. Олимларнинг фикрича, бунга асосан, Хитойда нефть маҳсулотларига эҳтиёжнинг пасайиши сабаб бўлarkan. Иккинчи муҳим жиҳати, ҳозирдан муқобил энергия манбаларини яратиш борасида амалга оширилаётган ишлар самара бераётгани ҳам мазкур маҳсулотга бўлган талабнинг камайишига олиб келиши мумкин.

Бехбуд БОТИРОВ

Мутахассислар шундоқ ҳам дунёда бир неча ўн йиллардан сўнг нефть, газ ва кўмир тугашини айтишмоқда. Жорий йилги молиявий-иқтисодий инқироз ҳам мазкур манбага бўлган эҳтиёжни кескин тушириб юборди. Демак, келгусида инсоният тараққиётини муқобил манбалар, жумладан, атом энергияси белгилаб берса ажабмас. Бу борада айрим давлатлар жугрофик жиҳатдан табиий ресурсларга бой ҳудудларни ўзлаштириш, янги манбаларни излаш ва қўлга киритишга ҳаракат қилиши ҳам эҳтимолдан холи эмас.

Мутахассисларнинг фикрича, янги асрда техника ана шундай ривожланишда давом этса, Африка қитъаси янги иқтисодий ҳудудга айланиши мумкин. Хусусан, ҳозирдан Мозамбик, Намбия ва тропик Африка давлатлари фақат шу қитъадагина ўсаядиган экологик тоза муболи ўсимлигидан ёнилғи олишга эътибор қаратмоқда. Аллақачон ушбу ўсимликнинг самарадорлиги ва фойдаси кўпчилик хорижий инвесторларнинг тинчлини бузган. Қузатувчиларнинг айтишича, агар дунё ўсимлик ёнилғиси билан ишлайдиган техникалар асрига қадам қўйса, Африкада янги ОПЕК пайдо бўлиши мумкин. Шу орқали замон чарқалаги айланиб, дунёни ёнилғи билан таъминлашга чоғланаётган Африка янги иқтисодий марказга айлansa, ажабмас.

АҚШ 2015 йилга қадар 7,5 млрд. галлон маккажўхори ёнилғиси етказиб бериш тўғрисида Бразилия билан келишув имзолаган бўлса, Европа Иттифоқидаги автомобиллар 2012 йилдан электрлаштириш кўзда тутилган. Россияда ҳам муқобил энергия ўрнини босувчи манбаларни қидириш аллақачон давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Узоқ Шарқдан Мурманска қадар 2 мингдан ортиқ қуёш энергияси станцияларининг қурилаётгани фикримиз далилидир.

Гарвард университети профессори Маршалл Голдманнинг фикрича, ғарбий Европа нефть ва газнинг катта қисмини Россиядан олади. Қувурларнинг бир нечаси Украина ҳудудидан ўтади. Шу орқали ҳозирдан Ғарбий Европа ҳам муқобил энергетика манбаларини излаш орқали жавоб қайтармоқда. Яъни, улар арзон ва экологияга зарарсиз энергетик манбаларни топиш учун миллиардлар доллар сарфлашапти.

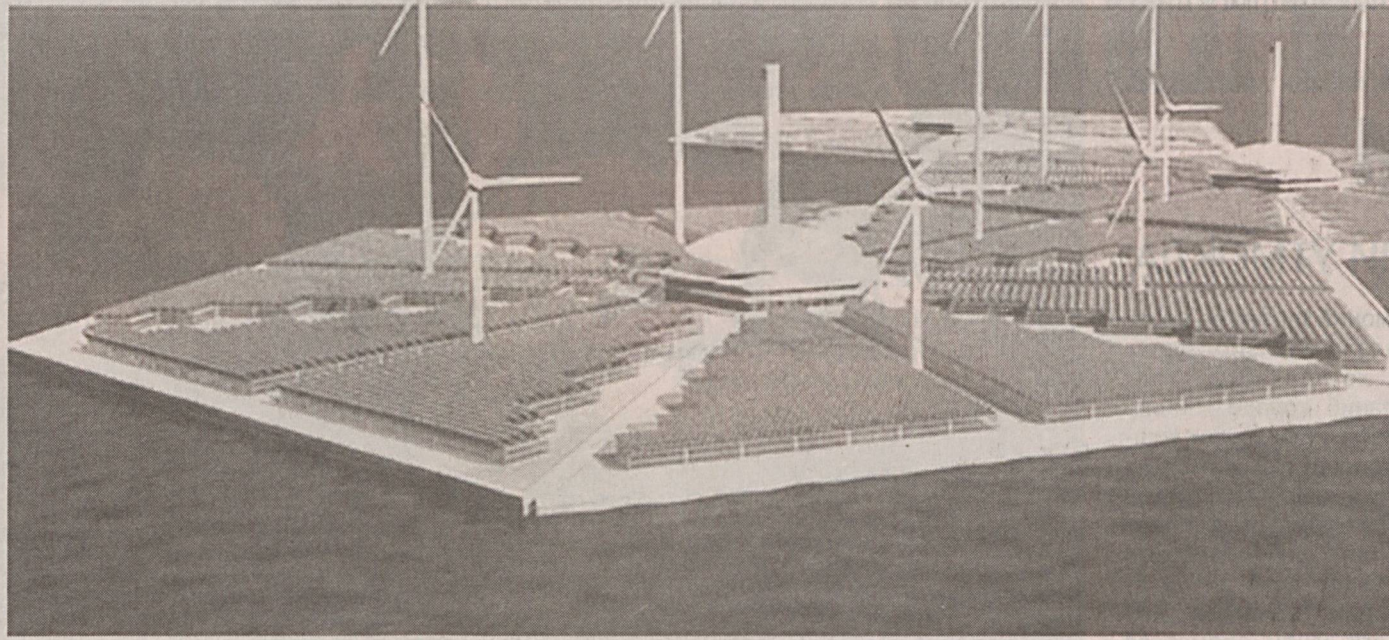
Ўзбекистон замини газ, кўмир каби табиий захираларга бой, лекин улар битмас-туганмас эмас. Шу боис, Президентимиз Ислон

Каримов ташаббуси билан амалга оширилаётган кенг қўламли иқтисодий ислохотлар доирасида мамлакатимизда қуёш, шамол ва биомасса каби муқобил энергия манбаларидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтиришга эътибор берилмоқда. Ўзбекистон энергетикаси минтақада электр энергиясини ишлаб чиқариш ва етказиб бериш узлуксиз занжирининг асосий ҳалқасидир. Ўзбекистон энергетика тизими иқтисодиёт тармоқлари ва республика аҳолисининг электр энергиясига бўлган эҳтиёжини тўлиқ таъминламоқда ҳамда электр энергиясини бошқа давлатларга экспорт қилмоқда.

Ҳукуматимиз томонидан соҳада ҳар доим оқилona сиёсат асосида иш олиб борилаётгани натижасида юртимизда электр энергия ишлаб чиқариш тобора ортиб бормоқда. Бошқача айтганда, мазкур бойликни ишлаб чиқариш ва ундан оқилona фойдаланиш мамлакат иқтисодиёти юксалишининг муҳим омил эканлиги тажрибаларда исботланди. Эндиликда Ўзбекистонда жами электр станцияларда йилга 50 млрд. кВт/с.га яқин электр энергия ҳосил қилинмоқда. Бу кўрсаткич 1970 йилда 18,3, 1980 йилда эса 33,9 фоизни ташкил этганди. "Ўзбекэнерго" ДАК Ўзбекистонда электр энергиясини асосий ишлаб чиқарувчи ва ягона етказиб берувчиси саналади.

Энергетикадан фойдаланишда фақат мазкур компания томонидан етказиб берилаётган манбаларни етарли, деб бўлмайди. Мамлакатимизда мутахассислар томонидан олиб борилаётган изланишлар туфайли энергиянинг турли муқобил вариантлари ҳам ихтиро қилинмоқда. Ҳозир олимлар қуёш, шамол, геотермал, иссиқ булоқлар энергияси каби манбалардан фойдаланиш йўллари қидирмоқда. Масалан, қуёш. Одамлар уни анча йиллардан буюн электр токига айлантириб келмоқда. "Tashkent-Trans-Energo" савдо ишлаб чиқариш корхонаси томонидан ишлаб чиқарилаётган янги техникалар сифатли ва арзонлиги билан ажралиб туради. Корхона томонидан 6-10 кВт.ли электр энергияси узатадиган қурилмалар яратилган. Қулайлиги – қурилма пластмассадан тайёрланган бўлиб, совуқда музламайди, анча мустаҳкам. Бу ерда, шунингдек, фермер хўжаликлари учун кўчалардаги сим-мўччаларга ўрнатиладиган ускуналар қурилган. Ускуна 25-250 кВт.га-ча энергияни етказиб, жами 250 та хонадонни электр энергия билан таъминлаш имконини беради. Шунингдек, шаҳар аҳолиси учун мўлжалланган битта трансформатор

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

Муқобил энергия изидан

ИНСОНИАТ ЯҚИН ЙИЛЛАРДА ГЕОСИЁСАТ МАНФААТЛАРИНИ БЕЛГИЛАБ БАРАЁТГАН НЕФТЬ ВА ГАЗДАН ВОЗ КЕЧАДИГАНГА ЎХШАЙДИ. УЛАР ЎРНИНИ МУҚОБИЛ ЭНЕРГИЯ ЭГАЛЛАЙДИ

торли тагстанция қурилмаси бўлиб, унинг атрофи металл уйча билан қопланган. Бу мазкур техникани турли хавф-хатардан сақлайди, қува-тига қараб, 160 тадан то 630 та хонадонларга электр энергия етказиб бера олади. Арзон ва сифатли маҳсулотлари билан машҳур бўлган корхона асосий эътиборини маҳаллий хомашёлар ҳисобидан маҳсулотлар ишлаб чиқаришга қаратган.

Тошкент шаҳридаги "Mir Solar" масъулияти чекланган жамиятида ҳам қуёш энергиясини бевосита электр энергиясига айлантириб берадиган ускуналар ишлаб чиқарилмоқда. Улар, айниқса, чекка қишлоқларда жуда қўл келади. Бу ерда 500 литр сувни иситиб бериш қува-тига эга қурилма яратилган бўлиб, улар қуёш нури ёрдамида сувни иситиш имконини беради. Шу йўл билан қишда хонадонларни бемалол иситиш мумкин.

Бундан ташқари, табиий энергия манбаларини иқтисод қилишда уларнинг роли жуда катта.

Ҳозир Бразилиядаги янги автомобилларнинг ҳар ўн тадан саккизтаси муқобил автоёнилғи - этанолда ишламоқда. Бу ёнилғидан кенг қўламли фойдаланиш нефть маҳсулотлари сингари атроф-муҳит му-саффолигига асло зарар етказмайди. Унинг бензин ўрнида қўлланилиши эса охир-оқибатда атмосфера-ни хавосини бузаётган, озон тўйну-гини емираётган хавфли тўтунлар миқдори камайиши, бинобарин, муҳитни ифлословчи омилларнинг қисқариши ва натижада табиатни соғломлаштиришга йўл очиши мумкин. Шу муносабат билан бразилия-лик ва америкалик ҳамкорлар ўрта-сида келишув ҳам имзоланган. Унга қўра, глобал даражадаги биологик ёнилғи бозорини яратишга асос бўлувчи - муқобил энергетика соҳа-сидаги тадқиқотлар бўйича яқин-дан ҳамкорлик қилиш, минтақада энергиянинг муқобил турларини жорий этиш ҳамда тармоқ стандар-тларини ишлаб чиқиш кўзда тутил-ган. Улар энергиянинг бундай му-қобил манбаларидан фойдаланиш жараёнига жаҳоннинг Хитой ва Ҳин-дистон каби йирик давлатлари ҳам бош қўшишлари мақсадга мувофиқ, деб ҳисобламоқдалар.

Жаҳоннинг йирик мамлакатлари ўсимликдан олинадиган энергия-нинг муқобил турларига жиддий аҳамият бера бошлаганининг бир жиҳати шундаки, этанол каби био-ёнилғилар, аввало, миллий хавф-сизликнинг нефтьга боғлиқ бўлиб қолишини бир қадар камайтирса, иккинчидан атроф-муҳит мусаффо-лигини таъминлашга ҳам зарур да-ражада шaroит яратиши мумкин. Жаҳон бозорида кенг ёйилаётган

этанол ва бошқа муқобил ёнилғи турларига эҳтиёжнинг ошиши кўп жиҳатдан умуминсоний тараққиёт-га хизмат қилиб, нефть ва газ син-гари қимматбаҳо ерошти энергетика захиралари исроф қилиниши-нинг олдини олиш орқали иқлим-нинг глобал даражада ўзгаришига таъсир кўрсатаётган иложсиз фак-торларга ҳам чек қўйиши мумкин.

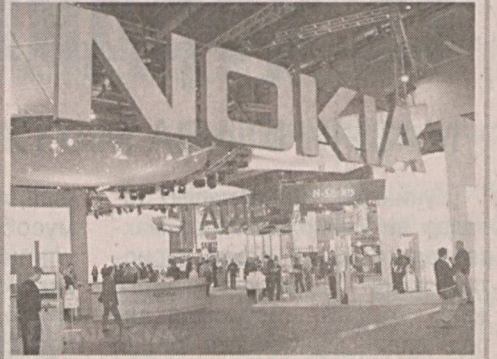
Шу маънода айрим ривожланган мамлакатларда нефтьга боғлиқлик-ни камайтириш, яъни яқин ўн йил-ликда ёнилғи сифатида бензиндан фойдаланишни 50 фоизга камай-тириш ва унинг урнига ёнилғининг муқобил турларидан фойдаланиш кўзда тутилиётгани бу аслида дарё-дан томчи, дейиш мумкин. Боз усти-га нефтьдан фойдаланувчилар ҳали-ҳануз бу борада бирор амал-лий қадам қўяётгани ҳам йўқ. Бу ўринда шунини унутмаслик керакки, фойда ва самараси ҳозирнинг ўзидаёқ нақд кўриниб қолган био-ёнилғи турларининг жаҳон қўлами-да тез оммалашиб кетиши нефть қазиб олиш ва унинг савдоси билан шугулланаётган, энергия манбала-ридан сиёсий устуворликка эришув омилли сифатида фойдаланишга устаси фаранг халқаро нефть магнат-ларининг қаршилигини синдириш учун ҳам жуда катта қуч-ғайратлар сарф этишига тўғри келади.

Бу қанчалик қийин бўлмасин, ба-рибир, инсоният эртами-кечми энергиянинг муқобил турларини кенг қўламли қўллашга мажбур бўла-ди. Негаки, аввало, ероштида захи-ралари битмас-туганмас эмас, қола-верса, ер юзи иқлимнинг глобал даражада тез ўзгариб бораётгани инсониятни ўз келажагига хавф со-либ турган хатарлардан халос бўли-ш учун лоқайд бўлиб яшашга йўл қўймайди.

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

"Nokia" нинг қарори

"Nokia" корпорацияси қарийб икки минг ходимини ишдан бўша-тишга қарор қилган.

Россиянинг "Новости" агентлиги-нинг хабарича, Финляндия корпoра-цияси шу орқали уяли алоқага бўлган талабни оширишни режалаштирган. 2009 йилнинг январь ойида "Nokia" 2008 йилнинг шу даврига нисбатан кўрган даромади 60 фоиз - 576 мил-лион еврога тушиб кетган. Бу жаҳонда қузатилаётган молиявий инқироз, кўплаб маҳсулотларга эҳтиёжнинг па-сайгани билан боғлиқ.

Серқатнов жойдан энергия

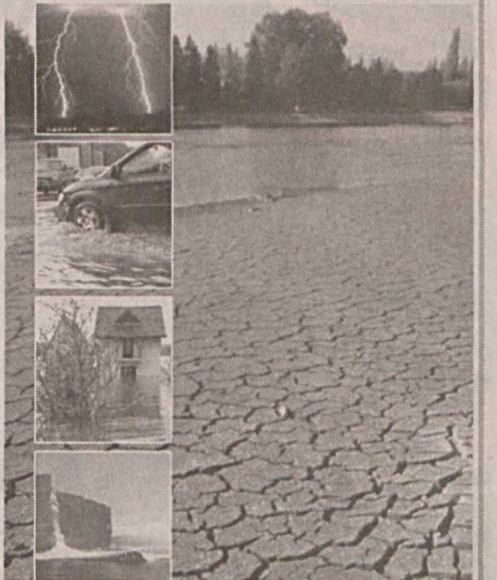
Британиялик муҳандислар энергия олишнинг янги усулини ўйлаб топиди.

Улар серқатнов кўчаларда қадам-лар вибрациясидан фойдаланишни тақлиф этишмоқда. Олимлар ярат-ган мослама прототиби ер юзасида-ги тебранишдан ток йиғиш имкония-тига эга. Кашфиётчиларнинг фикри-ча, бундай мосламалар жамоат-жой-лари - метрополитен станциялари, автобус бекатлари поли ва йирик ша-ҳарлар тротуарлари ҳам ўрнатиш мумкин. Маълумотларга қўра, мар-казий метро бекатларида қатнов кўпайиб, тирбанд юзага келган пайт-ларда бир соатда ўртача 20 минг одам ўтади. Агар бу 20 мингга 5-7 ваттга кўпайтирсак, у ҳолда олинган энергия билан осмонўпар бинонинг бир кунлик таъминоти аналга оширса бўлади. Олимлар ўз янгили-гини автомобиль ва поездларга нис-батан ҳам қўллаб кўришмоқчи.

Европада Африка "ҳаво"си

"Guardian" газетаси Италия та-биатни муҳофаза қилиш ташки-лоти тадқиқотчилари томонидан аниқланган глобал исийнинг янги оқибатларини эълон қилди.

Унда айтилишича, айна пайтда қу-затилаётган иқлим ўзгаришлари Ев-ропада одатда Африка учун хос бўлган тропик касалликларни олиб келган. Мутахассислар мазкур касал-ликлар туркумига Европада тобора кўпроқ қайд этиб борилаётган без-га, лейшманиоз каби қатор хавфли хасталикларни киритмоқда. Масалан, кейинги йилларда факатгина Италиянинг ўзида безгакнинг бир неча ҳолати аниқланган. Бунга эса қитъада тобора кўпайиб бораётган чивинлар сабаб бўлган. Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълум-отларига қўра, иқлим ўзгариши оқибатида тарқалаётган касалликлар туфайли дунё бўйича ҳар йили 154 минг киши вафот этади.

Интернет хабарлари асосида Камола ТОШМАТОВА тайёрлади

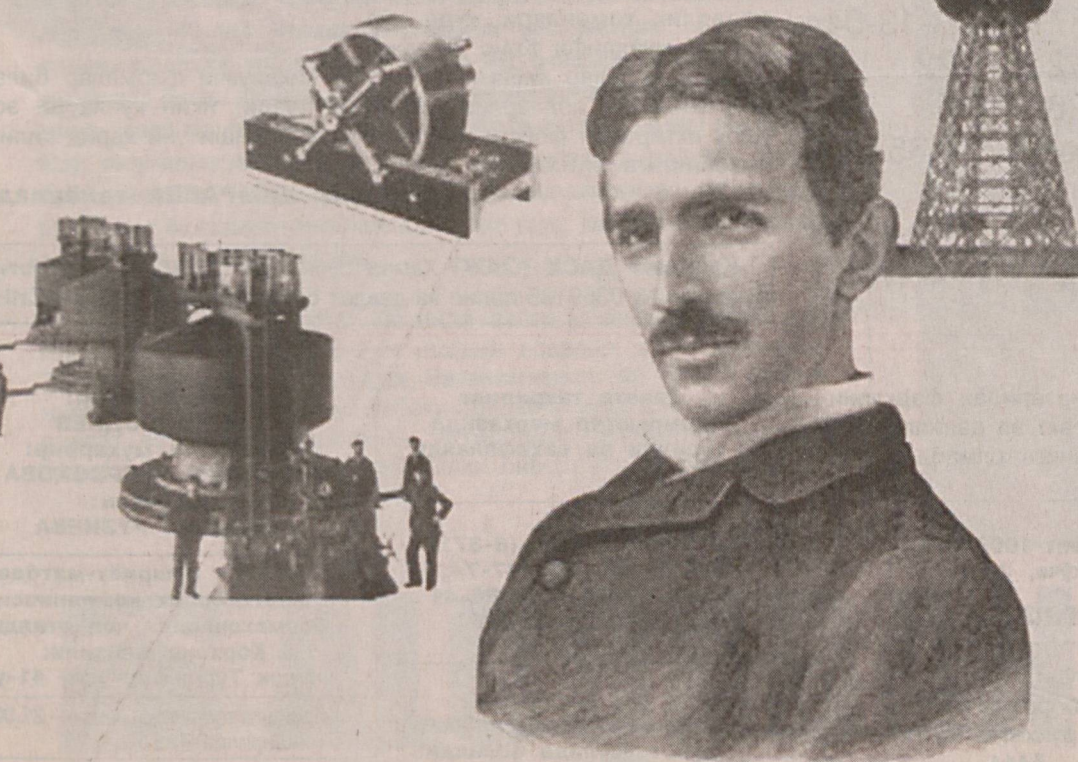
РАНГИНДУНЁ

Махфуза ХУДАЙБЕРГАНОВА, "Milliy tiklanish" муҳбири

Никола Тесланнинг симсиз электр токини узатиш, биринчи электр соати, қуёш энергиясида ишлайдиган двигатель, электропеч ҳамда электромикроскопни ихтиро қилган ҳақида ўқимаган ё эшитмаганлар орамизда оз бўлса керак.

Николанинг кашфиётлари

ЁКИ АҚЛБОВАР ҚИЛМАС ИХТИРОЛАР ЭГАСИ

1856 йили Сербиянинг Смилянь шаҳрида дунёга келган Никола ёшлигиданқўзид кандай-дир қобилиятни ҳис қилади. У қуёш нуридан қочиб, кўпроқ қоронғиликда вақт ўтказишни ёқтир-ган. Бундан отасининг қаршилигига қарамай Австриядаги Олий техника ўқув юртига ўқишга киради. 1882 йили ўзининг антика кашфиёти билан ўқитувчи-мураббийларини лол қолдира-ди. Орадан икки йил ўтиб, Нью-Йоркка келган Теслани кунларнинг бирида тунаб кетишади. Бутунлай ҳамма нарсасидан айрилган Никола кўчада бузиллиб қолган электр қурилмаларни ту-затиб пул ишлайди. Унинг қобилиятини кўрган Томас Эдисон ўзининг компаниясига ишга ола-ди. Кейинроқ у "Вестингауз Электрик" номили компанияда ўз ихтироларини давом эттиради.

1893 йили Чикагода бутунжаҳон кўргазмаси-да у ҳаммани ҳайратга солади: ўзидан 2 млн. вольт токни ўтказиб, худди ҳеч нарса бўлма-гандек қулиб, қўлида ёниб турган электр лам-почкаларни ушлаб туради. Бу ҳолат қандай кечгани ҳақида ундан сўрашганида Никола электр токининг сири унинг қанчалигидега эмас, балки уни қандай улаштиришдадир, деган эди.

1895 йили "Вестингауз Электрик" компания-си дунёдаги энг йирик Ниагара ГЭСини қуриш-га киришади. Бу ерда ҳам ихтирочи ақлбoвар қилмас механизмларни ихтиро қилади. Тесла-нинг кучли генераторлари бу қурилишда анча қўл келади. Шунингдек, у радио бошқарувида ишлайдиган ва масофадан бошқариладиган қурилмаларни кашф қилади. Тесланинг лабо-раториясида бўлган кишилар ҳавода электр энер-гияни ўнатиб, яна жамадонига солаётганига гувоҳ бўлишган. Уша даврда одамлар унинг ихтироларини сеҳр-жоду деб ҳисоблашган.

Никола Тесла 1893 йили биринчи тўққили радиооперативкини ихтиро қилади. Олимнинг асосий мақсади алоқа эмас, балки сайёранинг бир бурчагидан бошқа бир бурчагига симсиз электр қувватини юбориш бўлган. Колорадода ҳам олим бир қанча тажрибалар ўтказишда. У сунъий момақалдирик, чақмоқ ва яшин чақи-риш йўллари ўйлаб топади. Махсус минора қурдириб, шу минорадан анча узоқликда 200 га яқин электр лампочкаларини симсиз ёқа олган.

1900 йили Нью-Йоркда Тесла таниқли банкир

Джон Пирпонта Морган ҳомийлигида халқаро алоқа миносини қуришга киришади. Унинг лойиҳаси "Wardenclyffe" деб номланиб, икки минг киши иштирок этиши керак эди. Лонг-Айленд оролида илмий шаҳарчанинг қурилиши бошланади. У ерга 57 метрли қизил минора ҳамда унинг учига мисдан "ликопча" ва гигант қурилма ўрнатилади. Шу миноранинг асоси сифатида эса ер тагида 36 метр чуқурликдаги шахта ҳам қурилади. 1905 йили синов тажриба-си яхши натижа беради. Аммо, бир неча йилдан сўнг айрим сабабларга қўра бу тажриба тўхта-тилади. Унинг орзуси рўёбга чиқмайди.

1931 йили Никола Тесла оммага ўзининг яна бир ихтироси - сирилы автомобилни намойиш этади. Олим бежиримгина лимусининг бен-зинли двигателини олиб, ўрнига электромотор ўрнатади ва автомобилнинг устига яна бир сирилы қутини қўяди. Мутахассислар бу ихтиро-ни бир ҳафта мобайнида ўрганишади. Унинг тезлиги 150 км/с бўлган. Олимдан атрофдаги-лар автомобилга энергия қаердан келаётгани-ни сўрашганида, у "эфирдан" деб жавоб бера-ди, холос. Ким билсин, ўшалар автомобиль қора қуч таъсирида юрибди деб олимни майна қилишмаганида, балким бугун ана шундай ёқил-сизз автомобилларда оммавий равишда юр-ган бўлармидик. Чунки, бундан жаҳли чиққан олим автомобилдаги сирилы қутини олади-да лабораториясига жўнаб кетади ва бу сирилы ҳеч кимга ошкор этмайди.

Бугунги кунда бир қанча олимлар Никола Тесланинг айрим ихтиролари билан қизиқиш-моқда. Айтишларича, олимнинг кундалик даф-тари ҳам сирилы ҳолда йўқолган. Никола Тесла ўзининг ғаройиб ихтироларининг ҳаммасини ошкор этмаган, ҳатто баъзи чизмаларини сир тутган. Айрим биографларнинг таъкидлаши-ча, олим ихтироларининг чизмасини ўзи ёқиб юборган бўлиши ҳам мумкин. Чунки, 1943 йили Никола Тесла 86 ёшида вафот этади. Олимлар-нинг айтишича, уруш даврида унинг буюк каш-фиётлари душман қўлига тушишини истама-ган. Унинг ҳаёти қандай кечганлигию, ихтиро-лари тарихи ҳақида турли маълумотлар бор. Ҳозирда мутахассислар бу борада бир қанча изланишлар олиб боришмоқда.

★ **МАВСУМ**

Бу йилги ёз мавсумида Жиззах вилояти бўйича шаҳардан ташқаридаги 16 та оромгоҳда 3810 нафар, 37 та кундузги оромгоҳда 4200 нафар, мактаблар майдонида тўғарак ҳисобида 4590 нафар, ота-оналари билан биргаликда 1240 нафар бола мазмунли ҳордиқ чиқаришмоқда.

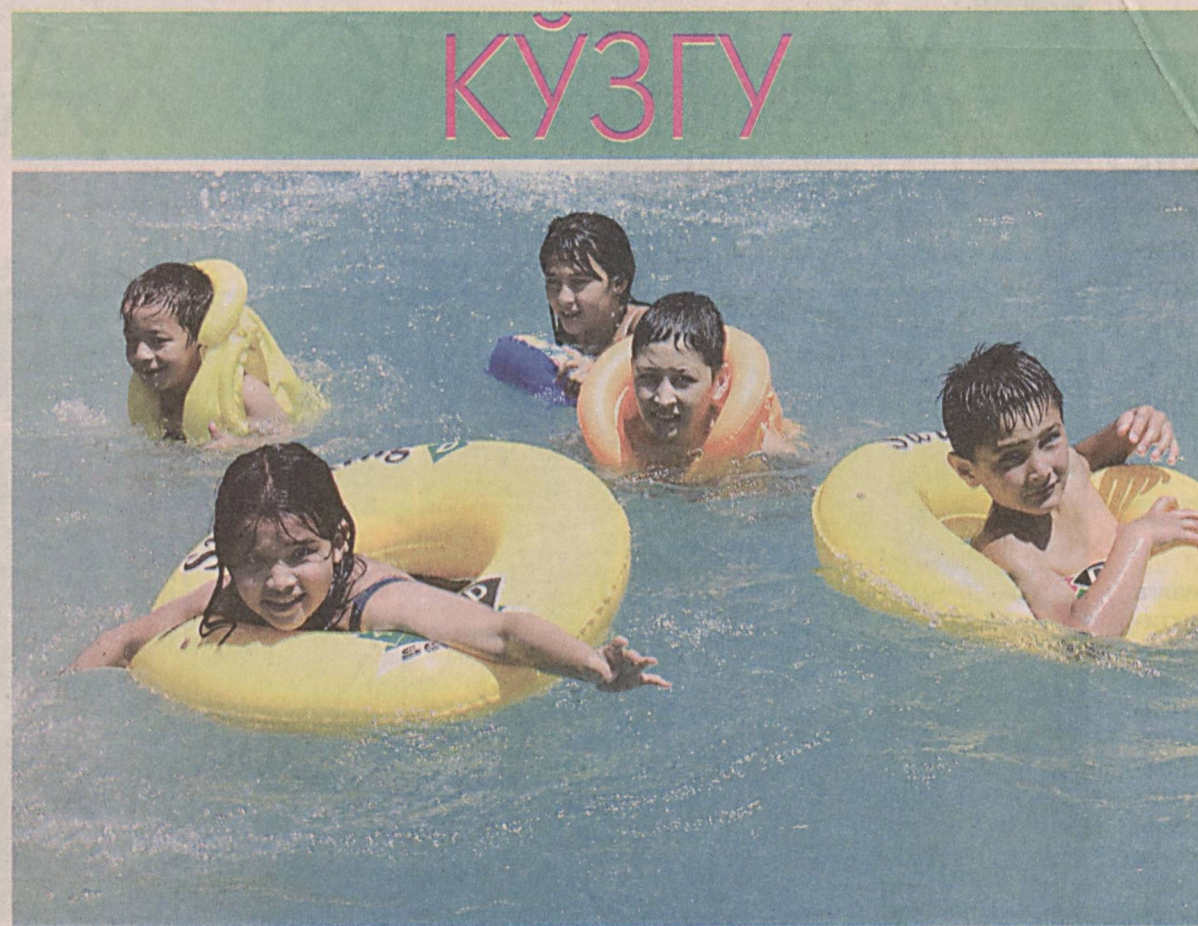
Ёз ҳордиғи**МАЗМУНЛИ ВА МАРОҚЛИ ЎТМОҚДА**

Шунингдек, 33433 нафар болалар ва ўсмирлар спорт мактабларига, 33116 нафари туристик саёҳат ва экскурсияларга жалб этилган. «Баркамол авлод йили» муносабати билан Вазирилар Маҳкамаси ва болаларни соғломлаштириш ва дам олдириш бўйича республика доимий комиссияси қарорига кўра ҳамда вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан кундузги оромгоҳларда дам олдирилган болалар сонини ўтган йилга нисбатан 20 фоизга оширилганлиги қувонарли ҳолдир.

Фаллолор туманидаги 20-мактаб ҳошидаги олий тоифали педагог Салима Рискулова раҳбарлигидаги «Ниҳол», 26-мактабнинг олий тоифали педагоги Зарбуви Раимова раҳбарлигидаги «Шалол» номли соғломлаштириш оромгоҳлари фаолияти намунали ташкил этилган. Ушбу оромгоҳларнинг ҳар бирида 125 нафар дам олувчи бўлиб, ёз фаслининг ҳар бир кунини таассуротларга бой ўтмоқда. Сўлим ва баҳаво гўшаларда сайр қилиш, турли тадбир ва кўнгилочар ўйинлар ташкил этиш, саёҳатлар уюшти-

риш, жисмоний тарбия ва спорт мусобақалари ўтказиб туриш уларнинг хотираларида узоқ вақт сақланиб қолади. Айниқса, тумanning Қашқабулоқ қишлоғида жойлашган «Камолот» болалар соғломлаштириш оромгоҳида дам олувчиларнинг ҳар бир кунини сермазмун ўтмоқда. Олий тоифали педагог Муҳаррам Маматова раҳбарлигидаги ушбу оромгоҳда ҳордиқ чиқараётган 250 нафардан ортиқ болажонларнинг шўхшодон қийқириғи ва ўйин-кулгулари бир дам ҳам тинмайди.

Салқин, баҳаво оромгоҳи Санзор дарёси соҳилида жойлашган бўлиб, бу ердаги чаманзор анвойи гуллар таратаётган ёқимли хид, анҳордан шилдираб оқаётган зилол сув барчанинг дилига ором ва ҳаловат бағишлайди. Қалин довдарахт ва арчазорлар билан бурканган оромгоҳга тангадек ҳам қуёш нури тушмайди. Оромгоҳда «Камалак», «Лочин» ва «Шалол» гуруҳларининг деворий газеталари, болажонларнинг ранг-баранг бўёқларда чизган суратлари, моҳир қўллар ижоди – ўйинчоқлар ва нафис

нақшларни қўриб беихтиёр ҳайратланасиз. Ҳар бир хона озода ва батариб. Кўча кутубхона дам олувчилар ихтиёрида.

Оромгоҳда ташкиллаштирилган тадбирлар, кеча ва эрталиклар билан бир қаторда соғлом турмуш тарзининг асосий омил бўлган спорт мусобақалари ўтказилаётганлигига ҳам ғувоҳ бўлдик. Бир сўз билан айтганда кадрлар, шароит, кутубхона ва санитария масалалари бўйича ҳеч қандай муаммо йўқ. Тарбиячилардан Гавҳар Раҳматуллаева, Гулнора Мухторова, спорт инструктори Ҳамза Мисиров, мусикачи Отабой Аҳмедов каби тажрибали педагоглар болажонларнинг мазмунли дам олишлари учун

жонкуярлик кўрсатишяпти.

Биз юқорида тилга олган ёзги дам олиш ва соғломлаштириш оромгоҳлари атрофида рўй бериш аҳтимоли бўлган ҳамда ёнғин хавфи билан боғлиқ бўлган табиий ва техноген тусдаги офатларнинг ҳолати тегишли мутасадди идора ҳодимлари томонидан батафсил ўрганиб чиқилиб, зарур таъсирлар берилган. Шунингдек, фуқаро муҳофазаси бурчакларини жиҳозлаш, тоғли ҳудудларда юзага келиши мумкин бўлган фавқулодда вазиятларда тўғри ҳаракат қилиш мавзуларига бағишланган кўргазмалар плакатлар, эслатмалар ва услубий қўлланмалар билан таъминланган.

Болаларнинг мароқли дам олишлари учун шарт-шароитлар яратиб берилган, дейди таълим ва фан ҳодимлари Фаллолор туман касабаси уюшмаси раиси Абдулҳаким Шакарбоев. - Мавсум бошидан тайёргарлик ишларини халқ таълими вазирлигининг «Болалар ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида маънавий-маърифий концепцияни амалга татиқ этиш тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этдик. Тарбиячи ва етакчилар билан бир қаторда тўғарак раҳбарлари ва спорт йўриқчилари тайёрланди. Улар учун тегишли қўлланмалар тақдим этилди.

Абдулла САИДОВ,
Жиззах вилояти

«Матбуот тарқатувчи» Акциядорлик компанияси

2010 йил учун газеталар, журналлар ва китобларга обуна давом этаётганлигини маълум қилади.

Дунё янгиликларидан хабардор бўлинг.

Севимли матбуот нашрларингизни харид қилинг ҳамда обуна бўлинг! Обуна «Матбуот тарқатувчи» АК ва «Ўзбекистон почтаси» ОАЖнинг барча бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Маълумот учун қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингиз мумкин:

Тошкентда: 233-67-71, 233-67-98

Компания тизимидаги жамиятларнинг телефонлари:

ҚР Нукус (3612) 22-88-68
Андижон (3742) 22-29-89
Бухоро (3652) 25-47-49
Жиззах (3722) 22-40-01
Қашқадарё (3752) 25-40-27
Навоий (4362) 23-26-86
Наманган (3692) 26-29-80

Самарқанд (3662) 34-22-53
Сирдарё (3672) 25-47-70
Сурхондарё (3762) 27-49-03
Тошкент вил. (3712) 233-13-04
Фарғона (3732) 24-29-22
Хоразм (3622) 26-63-75
Компания бўлими 234-85-99

Обунага кўмакчи – «Матбуот тарқатувчи»

ЎГИТ

**Кимнинг тилаги эрур мудом манзили жон,
Кимнинг тилаги эрур мудом луқман нон.**

**Бу нуктанинг маънисини чаққилки, аён:
Ким не тиласа, етгуси унга бегумон.**

Жалолдин Румий

БИЛАСИЗМИ?

Ўзининг хушхўр кетчуплари билан дунёга танилган Heinz компанияси яшил кетчуп ишлаб чиқара бошлагач, юз йиллик фаолияти (1869 йил асос солинган) давомида илк бор катта даромадга эришган.

Хиндистонда кўпчилигимиз севиб истеъмол қиладиган пицца ноанъанавий масаллиқлар - пеперони, шампиньон кўзқорини, зайтун меваси, шунингдек, шивит, занжабил ва кўзичоқ гўштидан тайёрланади.

ТУРФАОЛАМ**Қадимги Рим қолдиқлари**

Махо (Аджария) қишлоғи атрофида тадқиқот ўтказаятган грузиялик археологлар қутилмаганда қадимги Рим даврига оид қабристонга дуч келишди.

Мутахассисларнинг айтишича, қабристон эраизмга қадар III асрга тааллуқли бўлиб, бу ердан бронза ва қумуш тангалар, лой ва шишадан ясалган турли хил идиш-товуқлар топилган. Табиийки, ўша даврда бу ҳудудда ишлаб чиқарилмасди. Ушбу буюмлар бу ерга Рим империясининг бошқа бир қисмидан келтирилгани эҳтимолдан холи эмас. Махо қишлоғи Батуми шаҳридан тахминан 15 километр жануброқда, Чорох дарёсининг сўл қирғоғида жойлашган. Қолаверса, Гонио-Апсарос истеҳкоми ҳам айнан қишлоқ атрофида қад ростлаган. Маълумки, эраизмга қадар биринчи асрда истеҳком Колхид (Ғарбий Грузия) Рим легионерларининг таянч базаси бўлган. Шунга кўра, олимлар Махо қишлоғида қадимги римликлар истикомат қилган бўлиши мумкин, деган тахминга боришмоқда. Эслатиб ўтамиз, бунга қадар қишлоқ ҳудудидан вино сақлаш учун мўлжалланган бир нечта хум топилган эди.

Интернет биринчи ўринда

Америкаликлар интернетни ишончли ва ҳолис ахборот олишнинг асосий манбаси сифатида тан олишди.

Зогби Интернет тадқиқот компанияси томонидан олиб борилган изланишлардан маълум бўлишича, аксарият америкаликлар учун интернет ишончли янгиликлар олишнинг ягона воситаси экан. Тўғрида, бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Негаки, АҚШ аҳолисининг 84 фоизда интернетдан фойдаланиш имкони мавжуд. Қолаверса, бугунги кунда АҚШ интернет нашрлари ўзининг оммабоплиги билан ТВ, радио ва матбуотдан анча ўзиб кетган. Шунданми, 56 фоизга яқин катта ёшдаги америкаликлар интернетни ягона ахборот олиш манбаси сифатида тан олишмоқда. Тадқиқот натижаларига кўра, телевидение, радио ва газета умумий ҳисобда атиги 41 фоиз овоз ололган, ҳолос. Фақат 38 фоиз аҳолигина интернет тармоғидан нисбатан ишончли маълумотлар олиш мумкинлигига урғу беришган. Сўровномада иштирок этган 17 фоиз оппонент эса фақат телевидениени танлаган. Иккинчи ўринни 16 фоиз овоз билан газеталар эгаллаган бўлса, радио бор-йўғи 13 фоиз овоз тўплаб, тўртинчи ўринни қўлга киритган.

Рангини ўзгартирувчи кийим

Ҳарорат ўлчашдан безиган ота икки ёшли қизалоғининг иситмаси ошганини кўрсатиб берувчи махсус кийим ихтиро қилди.

Одатда, болалар кийимлари пушти, мовий ва яшил рангларда ишлаб чиқарилади. Бироқ, ушбу ихтиро муаллифи яратган кийимнинг ранги тана ҳарорати 37 даражадан ошгандагина оқ рангга киради. Табиийки, чақалоқ иситмаси борлигини, ўзини ёмон ҳис қилаётганини ота-онасига айти олмайди. Энг ёмони, ёш болаларнинг иситиш кўтарилиб кетишига қарши вақтида чора кўрилмаса, бола хатарли касалликларга, масалан, менингитга чалиниши ҳам мумкин. Шунданми, бу ихтиронинг афзалликлари жуда кўп. Ихтиро муаллифи Крис Эбеджер ҳозирда болалар кийимлари ишлаб чиқарувчи фирмалар билан 20,5 миллион долларлик шартнома тузди. Яқин кунларда эса ушбу ихтиродан фойдаланишни хоҳлаган киши уни харид қилиш имкониятига эга бўлади.

Дилфуза ҲАМРАЕВА тайёрлади

Кафолат ДАСК (ОАЖ) Ҳамза бўлимида ТВЭФЖМСК бўйича йўқолган № 0369185 полис ва давлат белгиси БЕКОР ҚИЛИНСИН.